JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. Woensdag, 30 Maart. N°. 26.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co., te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam.**

Prijs per half jaar voor *Batavia*	*f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*	„ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*	„ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*	„ 22,50.

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL.

Ten behoeve van de noodlijdenden, die, bij den op den 25sten dezer gewoed hebbenden brand, al het hunne hebben verloren, worden giften bij het Bureau van den *Java-Bode* in de stad, den Heer H. M. VAN DORP op *Rijswijk*, den Heer G. J. C. KOLFF, op *Tanah-abang* en den Heer Mr. L. J. A. TOLLENS op *Cramat* aangenomen.

Het zal wel onnoodig zijn, Batavia's ingezetenen tot milddadigheid op te wekken.

Op heden was bereids eene som van *f* 245 ontvangen.

Redactie en Uitgevers van den Java-Bode.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van den 27sten Maart 1859, no. 1, is de tijdelijke waarneming van het ambt van vice-president van den Raad van Nederlandsch-Indie, opgevallen door het overlijden van den titularis P. J. B. de Perez, opgedragen aan het oudste in benoeming van de aanwezige leden van dien Raad, mr. A. Prins.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de ambtenaar op wachtgeld J. A. Batiest.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de opziener der wegen te Kotta Mombang, afdeeling Priaman (Sumatra's Westkust), P. Botellho.

Benoemd:

Tot administrateur der tinmijnen in het district Blinjoe (eiland Banka), de tweede algemeene pakhuismeester te Batavia F. E. J. van Hengel.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie P. M. Gallas.

Bevorderd:

Tot eersten luitenant bij het regiment O. I. cavallerie, de tweede luitenant F. Boveus, van het regiment.

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE.

Bevorderd:

Tot eerste luitenant:

Bij het 5de bataillon (Celebes), de tweede luitenant M. E. van Zuijlen, van het bataillon.

Bij het 6de bataillon, de tweede luitenant-adjudant J. G. D. Oberschorfheide, van het bataillon; met bepaling, dat hij in de betrekking van adjudant zal continueren.

Bij het 11de bataillon, de tweede luitenant H. M. Tersteege, van het bataillon.

Bij het 12de bataillon, de tweede luitenant J. J. Aitton, van het bataillon.

Bij het 14de bataillon, de tweede luitenant L. A. van den Berg, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon der Wester-Afdeeling van Borneo, de tweede luitenant J. W. Themmen, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon van Celebes en Onderhoorigheden, de tweede luitenant G. L. N. Britt, van het bataillon.

Bij de normaal schietschool te Meester-Cornelis, de tweede luitenant-instructeur A. M. de Buck, met bepaling, dat hij in zijne tegenwoordige betrekking zal continueren.

Marine Departement.

Ontslagen:

Eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking onder toekenning van wachtgeld, de hoofdcommies bij het commandement der zeemagt en de inspectie der marine, J. J. Winsser.

BEKENDMAKING.

Naar aanleiding van de door de hieronder genoemde personen aan Zijne Majesteit den koning aangeboden reksten, strekkende om als Nederlander te worden genaturaliseerd, zijn dezer dagen van den Minister van Kolonien ontvangen en aan de betrokken Hoofden van gewestelijk bestuur ter uitreiking aan de belanghebbenden toegezonden, de krachtens de wetten van 17 December 1858 (Nederlandsche staatsbladen nos. 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102 en 103) verleende brieven van naturalisatie ten behoeve van:

Emanuel Francis,
Fredericus Wilhelmus Kuijpers,
Henri Julius Lion,
Thomas Jeoffreijs Edwards,
Johann Robert Kampf,
James Alexander Stewart,
Thomas Booth,
Ludwig Scheiner,
Adolph Dekens, en
Friedrich Justus Wilhelm Stüve.

Met verwijzing naar het besluit van 19 Julij 1854, no. 5, (staatsblad no. 56), worden belanghebbenden ten overvloede bij deze herinnerd aan de bepalingen van art. 9 der wet van 28 Julij 1850, (Nederlandsch staatsblad no. 44) volgens welke:

(alinea 1. het genot der regten, door de naturalisatie verkregen, aanvangt, zoodra

de wet, waarbij zij verleend is, van verbindende kracht is geworden,

en de genaturaliseerde aan het bestuur zijner woonplaats de geregistreerde brieven van naturalisatie vertoond, en (hetzij in persoon of bij autenthieken gemagtigde) de verklaring afgelegd heeft, dat hij de naturalisatie aanneemt;

alinea 3.) de naturalisatie vervalt, indien de aanneming niet binnen zes maanden heeft plaats gehad, nadat de wet, die haar verleend heeft, van verbindende kracht is geworden; — dat is: binnen zes maanden volgende op den twintigsten dag na de dagteekening van het staatsblad, waarin de wet is geplaatst.

Aan de belanghebbenden wordt mitsdien aanbevolen, om zich ten spoedigste bij het Hoofd van gewestelijk bestuur hunner woonplaats te vervoegen, ter voorkoming, dat de bij de wet gestelde termijn verloope en de naturalisatie vervalle.

BUITENZORG, den 27sten *Maart* 1859.

De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van April.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in April, den 10den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Zaturdag, den 9den April aanstaande:

a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur van financiën, daartoe gemagtigd, brengt ter kennis van het algemeen, dat aan de houders van recepissen van *f* 1 en *f* 5, welke niet tijdig ter verwisseling of in betaling zijn aangeboden, binnen de termijnen, gesteld bij de ordonnantie van 28 Mei 1858, staatsblad No. 64, en bij de advertentie van 23 September 1858 (Javasche-Courant van 25 September 1858) alsnog de gelegenheid tot verwisseling wordt opengesteld bij 's lands kas te Batavia.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat door den resident van Samarang, op Donderdag den 7den April 1859, des voormiddags te 10 uren, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67), op het residentie-kantoor te Samarang eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den overvoer van kopergeld van Samarang naar de om de zuid gelegene residentien.

In verband tot het voorkomende bij § 9 van art. 5 der keur op het beschadigen van 's lands waterwerken, vastgesteld bij publicatie van den 21sten December 1854 (staatsblad No. 95), brengt de Adsistent-Resident voor de policie in herinnering, dat het lossen en laden van praauwen en andere vaartuigen in de rivieren, kanalen of grachten in de stad en voorsteden zal mogen plaats vinden:

In de stad en in de chinesche kamp, overal waar steenen of houten beschoeijingen bestaan, en

In de voorsteden, waar steenen of houten trappen worden aangetroffen.

Overtredingen hierop worden bedreigd met de boeten, vastgesteld bij art. 2 van voormelde keur.

De resident van Cheribon maakt bij deze bekend, dat, door de beschadiging van den vlaggemast en het onbruikbaar worden van de lantaarn, het licht aan de haven te Cheribon vooreerst niet kan worden geheschen.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 31 Maart, voor de woning van den onderintendant der 1ste klasse, P. J. F. Timmermans, door J. Speet.

Op Vrijdag, den 1 April, voor de pakhuizen van wijlen Lie Tjoeliong, door Abeelen, Dennison & Co.

Op Maandag, den 4 April, voor het commissiehuis van Gebrs. Veit.

en

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door John Pryce & Co.

Op Dingsdag en Woensdag, den 5 en 6 April, ten huize van den heer W. Poolman, op het Koningsplein, door Gebrs. Roedje & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de testamentaire executeuren van wijlen den heer H. C. Groos.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 26 tot en met den 29 Maart 1852.

HOTEL DES INDES. E. L. De la Chapelle, van Melbourne. — J. Faidlay, van Kedong badak. — Zuur, van Batavia. — F. van Vollenhoven, van Cheribon. — van Dolder, van Tagal.

MARINE HOTEL. P. J. Werner en Echtgenoote, van Muntok. — M. de Wijn, van Amsterdam. — E. C van Daalen, van Idem. — A. van Oosterhout, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. H. de Boer, van de Reede. — F. G. Surie, van Indramaijoe. — E. E. Mos, van Sydney, — G. E. Doornbos, van Pecalongan.

JAVA HOTEL. P. Davidsen en Echtgenoote, van Adelaïde. — W. Blankhert, van Samarang. — J. D. Valentini, van Pecalongan — J. D. van Monnom, van Samarang. — den Berger, van de Reede. — B. Verhagen, van Kaap Goede Hoop.

HOTEL WILLEM II. Scott, van Batavia. — Merkelbach, van Amsterdam. — Hooglandt, van Idem. — Vis, van de Reede.

Vertrekkende Personen.

Reij de Bellonet. — H. W. A. Krook van Harpen.

Advertentiën.

Getrouwd.

A. S. FRANSEN VAN DE PUTTE,
met
H. P. VAN WEELDEREN.

'S GRAVENHAGE, den 27 *Januarij* 1859. (977)

EBBA. (*Vervolg.*)

»Oordeel dus over de gewaarwordingen, die ik moest ondervinden, wanneer ik zoo met de grootste onverschilligheid over eene gebeurtenis hoorde spreken, die, indien zij plaats had, mijn levensgeluk voor immer dreigde te vernietigen! Het kwam mij voor, dat Hilda niet zonder oogmerk sprak. Wilde zij mij welligt laten verstaan, dat ik niet aan haar broeder denken moest? Zij zeide mij: »Ja, wil Axel voortgaan zóó hoog in vaders gunst te staan, dan moet hij zich blindelings naar diens wenschen voegen. Tot een ander dan een rijk huwelijk zal hij nimmer zijne toestemming geven." Zij voegde daarbij nog deze woorden: »Hoe moeijelijk is het ook zonder fortuin zich een weg te banen; als jong doctor in eene rijke familie getrouwd, zullen de cliënten hem toestroomen, terwijl hij, onbekend en onbemiddeld, jaren lang zal moeten wachten, alvorens hij eenige practijk krijgt." Spreken zij ook zóó tot Axel, dacht ik bij mij-zelven, hoe zal hij dan aan zooveel schijnbaar juiste redeneringen wederstand kunnen bieden? Wat heb ik, dwaze! om hiertegen in de weegschaal te leggen? Een hart vol liefde, ja, maar dat is ook alles! Maar kan niet de rijkbegaafde en door de natuur zoo welbedeelde jongeling dit overal vinden? Ik beefde, wanneer ik daaraan dacht, en ik moet met schaamte bekennen, dat zelfs aan het ziekbed mijner moeder mijne gedachten met Axel bezig waren. Eén nacht, ach! hoe wel herinner ik het mij! meende ik dat de lieve zieke was ingesluimerd, en mij aan mijne overdenkingen overgevende, kwamen mij de tranen in de oogen, terwijl ik een diepen zucht slaakte.

»Eensklaps hoorde ik de zachte stem mijner moeder mijn naam uitspreken, met zooveel liefde en droefheid, dat ik mij haastte om mij in hare armen te werpen.

»Wat deert u, mijn kind!" zeide zij, »welk leed knaagt aan uw hart? Gij kunt het moederoog niet bedriegen; neen, Ebba! buiten mijne ziekelijkheid hebt gij nog eene andere oorzaak voor uwe droefheid. Kom, mijn kind! open uw hart voor mij, terwijl het nog tijd is, en laat ik daarin lezen." Nu bedacht ik mij niet langer, maar, mij op de knieën voor haar bed werpende, begon ik het verhaal mijner wenschen en mijner vrees. Zij liet mij uitspreken en, na zich eenige oogenblikken bedacht te hebben, zeide zij: »Mijn kind! uw geschiedenis is die van menig jeugdig hart; op uwe jaren redeneert men niet, het gevoel is alles. Wel geloof ik, dat men gelukkig kan zijn zonder fortuin, uw vader en ik hebben het ondervonden, maar er zijn ook veel voorbeelden van het tegendeel. Wij hebben altijd geweten, dat Axel's vader onbemiddeld was en groote plannen voor zijn zoon maakte. Gij waart dus voorbereid. Schoon ik geloof, dat Axel u bemint (wel heeft hij het u nog niet regtstreeks gezegd), moet ik als moeder hem reeds danken, dat hij van zijne zijde u zoo lang mogelijk voor de onrust, die een welligt hopelooze hartstogt veroorzaakt, gespaard heeft. Wat u, naar mijn inzien, te doen staat, is het volgende: Lang zal ik niet meer leven, ik gevoel het. Gaarne zou ik nog bij u blijven. Het Opperwezen zal u echter niet verlaten. God toch verlaat nimmer degenen, die Hem getrouw zijn. Waarom, mijn kind! zult gij hier angstig zitten wachten, naar hetgeen de familie van Axel en hij-zelf zal besluiten? Ik heb u zooveel geleerd, dat gij zeker zijt uw brood te kunnen verdienen.

(*Wordt vervolgd.*)

Getrouwd:
JOHANNES AUGUSTINUS DEZENTJE
MET
ENGELINA FLORENTINA WILLEMZS.
SOERABAIJA, den 19 *Maart* 1859.
Eenige kennisgave, (1012)

At Ryde, England, on 28th January 1859, *Mrs. Donald Mc Lachlan* of a SON. (984)

Bevallen van eenen ZOON, *A. M. Kostede, Smit.*
BATAVIA, 24 *Maart* 1859. (1036)

Bevallen van eene DOCHTER, *H. P. van den Ham, Wentzel.*
DJOCJOCARTA, 12 *Maart* 1859. (1009)

Bevallen van eenen ZOON, C. J. L. E. LE ROIJ, *Dumoulin.*
SOERABAIJA, 20 *Maart* 1859. (1013)
Eenige kennisgave.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *A. A. W. Bijleveld*, geboren *Klein.*
BATAVIA, 27 *Maart* 1859. (1015)

Op den 9den dezer overleed te Maros, onze geliefde Broeder, *J. Heckler.*
J. F. HECKLER.
INDRAMAIJOE, 26 Maart 1859. A. J. HECKLER.
(1050) *Romswinckel.*

Op den 24sten November 1858, overleed aan boord van het Nederlandsch schip **Vriendschap**, kapitein ***Buijs***, op reis van Java naar Nederland, vrouwe *Johanna Emilia van Bulderen; De Wal.*
AMSTERDAM, *den 8sten Februarij* 1859.
Eenige kennisgave, (1020)

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot, *Gerrit Jan Poolman*, Ridder van de Militaire Willems Orde 4de klasse, gepensioneerd Kapitein bij het Indische Leger.
M. C. W. POOLMAN,
geb. *Nieuwenhuijzen.*
BATAVIA, 23 *Maart* 1859. (1037)

Op den 6den Maart overleed te Tjiamies, na een kortstondig lijden, mijn dierbare Echtgenoot, de heer *F. J. D. Launy*, adsistent resident van Galoe.
(1027) E. LAUNY, *Mess.*

Op den 16 Maart 1859, is ter reede van **Badjoa**, in den ouderdom van 55 jaren, overleden de Hoog Edel Gestrenge Heere ***P. J. B. de Perez***, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Groot-Officier der Orde van de Eikenkroon en Kommandeur der **Leopolds** Orde van Belgie, Vice president van den Raad van Nederlandsch Indië, Gouvernements Kommissaris voor de zaken van **Celebes**, diep betreurd door zijne nagelatene betrekkingen en talrijke vrienden. (1034)

VENDUTIE

Donderdag, den 31sten Maart,
ten huize van den gepens. Intendant der 1ste Klasse
P. J. F. TIMMERMANS,
op GOENONG SAHARIE
door **J. SPEET.**

Van ***Wagens, Paarden***, Een ***Bendij*** met ***Paard*** en ***Tuig, Spiegels, Schilderijen, Meubelen***, waarbij een zeer groote ***Mahonijhouten*** dubbelde ***Kleeder-kast, Glaswerk, Lampen*** en ***Stolpen***, groote ***Japansche Martavanen***, enz.
Woensdag den 30sten zijn de goederen te bezigtigen.
(983)

Op de Vendutie

van den 4den April 1859,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. VEIT, *op Passer-Senen*,
zullen almede worden verkocht:
Een span hardloopende WAGENPAARDEN, Sandelwood 4 voet hoog.
Een span zwarte hardloopende WAGENPAARDEN.
En een gedresseerd SCHIMMEL RIJPAARD, groot 4 voet 1 duim. (1039)

HOUT-VENDUTIE

Op Maandag, den 4den April 1859,
op het Heemradenplein
door
JOHN PRYCE & Co.,
à 2 pCt. Vendu Salaris
van
zware Djattiehouten
BALKEN,
Doodkistplanken en **60 Spieren**
cc. 40 voeten lang. (1031)

VENDUTIE

Op Dingsdag 5 en Woensdag 6 den April 1859.
ten huize van den heer W. POOLMAN, op het Koningsplein, door

Gebrs. Roselje & Co.,

van eenen Prachtigen Inboedel, Rijtuigen, Paarden, etc., een en ander reeds breedvoerig vermeld in den *Java-Bode* van 19 Maart ll.
Op *Maandag* te voren voor een ieder te bezigtigen.

Regeling der Vendutie

Op Dingsdag, Rijtuigen, Paarden en al wat buiten 's huis is. — voorts: het Porcelein-, Cristal-, Zilver- en Pleetwerk.
Op Woensdag, Het Meubilair, Spiegels, Lampen etc. (1045)

VENDUTIE

Op Woensdag den 6 April 1859,
voor het commissiehuis van
CASSALETTE & CO.,
van Lijnwaden, IJzer, Glaswerk, Galanteriewaren enz, en

HD
CS 1690/1708
19 Balen DRILL.
4000 GOENIEZAKKEN.
25 Ledige LEGGERS.
100 Kn. Jap PAIJONGS.
50 Kn. WIJN à 4 doz
15 Md. à 1 doz. CHAMPAGNE 1/1 en 1/2 flesschen merk *Doerr Perruchot.*
(1042) CASSALETTE EN Co.

Op Vendutie

van Woensdag den 6 April 1859,
en de daaropvolgende voor het commissiehuis van
CASSALETTE & CO.,
zullen voor rekening der
BATAVIASCHE WEESKAMER
als Administrateerende den failliten boedel der firma
Tölken, Voget en Co.,
worden verkocht alle koopmansgoederen dien boedel toebehoorende, bestaande uit:
Sarongs, Hoofddoeken, Chitzen, Prints, Broekenstof, Dames robes en Koussen, Chawls, Antimacasser, Beddespreijen, Graslinnen, Parapluies, Wagenpassement, Koralen, Spiegeltjes, Knoopen, Portefeuilles, Accordeons, Scharen, Messen in soorten, Bijlen, Zagen, Sabels, Ballastschoppen, Waterglazen, Stopflesschen, enz, enz.
(1041) CASSALETTE EN Co.

De uitgestelde Vendutie

van den 22sten Maart ll.,
voor het Commissiehuis van **Gebrs. VEIT**, op Passer Senen, zal nu plaats vinden
op den 4den April 1859,
(1038

Vendutie

op Woensdag den 6den April a. s.
zal alhier door
D. D. VAN BOECKHOLTZ,
voor rekening van belanghebbenden,
publiek worden verkocht:
het Engelsche Klipperbarkschip

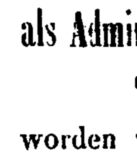

„MARION MACINTYRE,"
kapitein J. LITTLE,
ladende circa 400 tonnen, in 1851 te Liverpool gebouwd, met deszelfs Masten, Stengen, Ra's, staand en loopend Wand, een compleet stel Zeilen, twee Ankers, Kettingen, enz., zoo als hetzelve alhier ter reede is liggende.
Daarna:
De overcompleete Inventaris van bovengenoemd schip,
bestaande uit:
Eenige ZEILEN, TOUWWERK, SCHEEPSGEREEDSCHAP, enz.
Nadere informatiën te bekomen bij kapt. J. LITTLE aan boord en bij
SOERABAIJA, *De Agenten*
(1048) FRASER, EATON EN Co.

Op Woensdag den 6den April a. s.
zal door D. D. VAN BOECKHOLTZ al[...]
voor rekening van belanghebbenden, in het Entr[...]
Pakhuis te Soerabaija, *achter het Kantoor* [...]
In- en Uitgaande Regten,
publiek worden verkocht,
de gedeeltelijke lading van de Engelsche Klipper[...]
„MARION MACINTYRE," Kapt. J. LIT[...]
BESTAANDE UIT:
circa 600 Heele en
» 100 Halve kisten **CONGOU THEE**, waar[...] de kisten min of meer gebroken zijn.
» 58 Heele en
» 45 Halve kisten **CONGOU THEE**, (min[...] meer door zeewater beschadigd).
» 516 Heele en
» 792 Halve Kisten **THEE** (zwaar beschadig[...]
(1049)

VERKOOP VAN EEN SCH[...]

Op Woensdag den 27 April 1859,
zullen de ondergeteekenden in een der Recherc[...] Pakhuizen aan de kleine Boom,
Voor Rekening van belanghebbenden aan de meest[...] denden publiek verkoopen, het alhier ter Reede liggende **Nederlandsche Barkschip**

ZEEVAART,

metende 254 Lasten, gevoerd door kapit[...]
H. G. BIESTHORST.
Het Schip zal worden verkocht met deszelfs Mast[...] Stengen, Ra's en verdere Rondhouten, staand en [...]pend Want, Een stel Zeilen, twee zware Ankers, K[...]tingen, enz.
Vervolgens en detail de overcompleet[...] ventaris van gemelde bodem.
Het Schip is van heden af voor een ieder te be[...]tigen; terwijl informatiën zijn te bekomen ten K[...]tore van de Agenten de Heeren ***Maeger*** en ***Schu[...]man.***
(1046) GEBRS. ROSELJE EN Co

BRANDON & C°.

hebben ontvangen per Mail,
DECORATIËN,
voor
Militaire Willems Orde's 3de en 4de kla[...]
Nederlandsche Leeuw Orde's.
Eikenkroon Orde's,
met het daarbij benoodigde Lint. (10[...]

S. B. van Kleeff & C°.

Passer Pisang en Rijswijk.
Met de laatst aangekomen schepen, ontvang[...] wij:
150 vs. CACHET BOTER,
HAANTJES BIER, GROENE ZEEP, ECH[...]
BONENKAMPS BITTER,
en van ***China*** per **Duymaer van Twist**,
PUIKE BLANKE GEMBE[...]
(9[...]

Per Mail ontvangen:
ELEGANTE WAAIJERS,
TOONEELKIJKERS, LORGNETTEN,
BRILLEN, enz.
bij
(995) OLISLAEGER,
Juwelier en Goudsmid. — Rijswijk.

Bij den ondergeteekende thans verkrijgbaar:
Dertig nieuwe soorten
VERBENA'S,
in de prachtigste kleuren.
Tevens is hij ruim voorzien van andere fraaije
BLOEMEN EN ROZEN.
Voorts beveelt hij zich aan tot het leveren
van alle soorten
BOUQETS
en tot het aanleggen en onderhouden van Tuinen.
U. TEUSCHER.
NOORDWIJK, 26 Maart 1859. (991)

Singapoersche Planken,

Beste soort
wederom verkrijgbaar,
bij
(1007) BUIJS, JACOBSEN & Co.

THÉATRE FRANÇAIS.

Avec la permission de M. le Resident.

VENDREDI, 1 Avril 1859.

Abonnement Suspendu.

Au benéfice de Madame BERTON,

Première Chanteuse.

MARCO-SPADA.

OPÉRA COMIQUE EN TROIS ACTES, PAROLES DE M. SCRIBE MUS. DE AUBER.

Prix des places: un Cavalier f 5,—, une Dame f 4,—, un Enfant f 3,—. Les Officiers, jusqu'au grade de Capitaine inclusivement f 3,—.

Messieurs les abonnés qui désirent conserver leurs places marquées, sont priés de le faire savoir le jour de la répresentation, depuis 7 heures jusqu'à 9 heures du matin, au contrôle de théâtre, passé ce délai on en disposera.

On pourra retenir des places et prendre des billets à l'avance, le jour de la représentation, depuis 9 heures jusqu'à 11 heures du matin au contrôle du théâtre.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
(1030) VAN KINSBERGEN.

Spaarbank.

Zitdagen 4 en 18 April.
(1019)

BATAVIASCHE WEDLOOPEN 1859.

EERSTE DAG, Donderdag 28 Julij.

MAIDEN PLATE. Een prijs van *f* **200,—.** Inzet *f* **15,—.** Gewigt volgens hoogte; eens rond de baan. Voor inlandsche paarden, die nimmer alhier hebben gewonnen.

MERCHANTS CUP. EEN ZILVEREN BEKER, gegeven door de kooplieden van Batavia. Inzet *f* **25,—.** Heats. Gewigt volgens hoogte. Voor inlandsche paarden. Er moeten minstens twee paarden voor dezen prijs loopen.

MAIDEN PONY STAKES. Voor paarden, niet hooger dan 51 Eng. duimen, die nimmer in de Bataviasche Wedloopen hebben gewonnen. Inzet *f* **15,—.** Heats. Gewigt volgens hoogte.

DAMES BEKER. Een prijs van *f* **300,—** voor inlandsche paarden. Inzet *f* **25,—.** Heats. Gewigt volgens hoogte.

TWEEDE DAG, Vrijdag 29 Julij.

CLUB PURSE. Een prijs van *f* **400,—.** Inzet *f* **25,—.** Heats. Voor inlandsche paarden. Gewigt volgens hoogte. Indien slechts één paard loopt, dan is de prijs *f* **250,—** en moet de baan in 2 min. 20 sec. afgelegd worden.

GOUVERNEUR'S BEKER. Gegeven door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal Chs. F. Pahud; voor inlandsche paarden. Inzet *f* **25,—.** Heats. Gewigt volgens hoogte. Er moeten minstens twee paarden voor dezen prijs loopen.

DE VAN DER CAPELLEN BEKER. Een prijs van *f* **500,—.** Inzet *f* **25,—.** Heats; gewigt volgens hoogte. Arabische paarden 14 ℔ en Europesche en Sydney paarden 21 ℔ extra. Indien slechts 1 paard loopt, wordt de prijs tot *f* **300,—** verminderd, en de baan moet in hoogs'ens 2 minuten worden afgelegd.

BATAVIA STAKES. Inzet *f* **15,—** met *f* **200,—** van de Club; voor paarden niet hooger dan 52 Eng. duimen. Gewigt volgens hoogte. Heats.

DERDE DAG, Zaturdag 30 Julij.

SCHUTTERIJ STAKES van *f* **100,—.** Voor paarden, in gebruik bij de Kavallerie Schutterij, welke de exercitiën minstens 4 maal gedurende dit jaar zullen meegedaan hebben. Heeren Rijders: leden van de Infanterie- of Kavallerie-Schutterij. Inzet *f* **15,—.** Eens rond de baan.

MAIDEN RACE. Inzet *f* **10,—** voor paarden die nooit op de baan geloopen hebben.

BEATEN PLATE. Voor paarden, die gedurende deze Wedrennen verloren hebben. Inzet *f* **25,—.** Eens rond de baan. Gewigt volgens hoogte.

INLANDSCHE WEDRENNEN, voor *f* **25,—** koper.

De inschrijvingen moeten geschieden vóór den 27 Julij e. k.

De registratie der paarden zal geschieden op den 23 Julij, 's morgens van 7 tot 8 ure. Op den avond van dien dag zal er eene Algemeene Vergadering worden gehouden, voor de Loterij en Ballotage van nieuwe leden.

De Wedloopen zullen gesloten worden met een BAL en SOUPER, op Zaturdag den 30 Julij.

Namens de Directie,
DE SECRETARIS,
(989) THOMAS PRYCE.

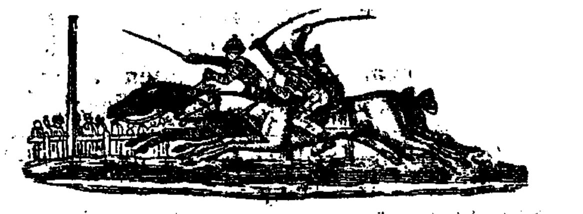

Preanger Wedloopen
te BANDONG.

Prospectus voor 1859.

EERSTE DAG, Vrijdag den 10den Junij.

MAIDEN PLATE. Een prijs van *f* **300,—;** inzet *f* **25,—**, eens rond de baan, gewigt volgens hoogte, voor Java-paarden die nimmer hebben gewonnen, een paal.

BANDONGSCHE REGENTSBEKER. Gegeven door den Regent van *Bandong*, Raden Adipattie Wira Natta Korsoema, inzet *f* **25,—**, gewigt volgens hoogte, voor Java-paarden, heats, een paal.

MAIDEN PONY STAKES. Inzet *f* **15,—** met *f* **100,—** van de Societeit, voor paarden niet hooger dan 49 duim Rijnlandsch, die nimmer hebben gewonnen, heats, gewigt volgens hoogte, drie kwart paal.

AANMOEDIGINGS-BEKER. Gegeven door een lid der Societeit, inzet *f* **25,—**, gewigt volgens hoogte, voor Java-paarden, heats, een paal.

TWEEDE DAG, Zaturdag den 11den Junij.

AFSCHEIDS-BEKER. Gegeven door den heer A. W. Kinder de Camarecq, inzet *f* **25,—**, gewigt volgens hoogte, voor Java-paarden die reeds hebben gewonnen, heats, een paal.

HEEREN WEDRENNEN. Een prijs gegeven door den heer Jhr. Mr. D. A. Gevers, inzet *f* **25,—**, gewigt volgens hoogte, voor Java-paarden, heats, een paal.

BANDONG STAKES. Inzet *f* **15,—** met *f* **150,—** van de Societeit voor paarden niet hooger dan vijftig duim Rijnlandsch, gewigt volgens hoogte, eens rond de baan, een paal.

BEATEN PLATE. Een prijs van *f* **100,—**, inzet *f* **25,—**, voor **Java**-paarden die in voornoemde Wedrennen hebben verloren, eens rond de baan, gewigt volgens hoogte, een paal.

Op beide dagen na afloop der gemelde Wedrennen zullen inlandsche Wedrennen plaats hebben.

De inschrijvingen van deze Wedloopen moeten geschieden vóór of op den 10 Mei e. k. met geteekende en verzegelde briefjes, aan den Secretaris gerigt, terwijl de registratie der paarden op Donderdag den 9den Junij, van 7 tot 8 uren 's morgens, aan de loots te *Bandong*, en de LOTERIJ in den avond van dien dag zal plaats hebben.

Namens de Directie;
De Secretaris,
(1018) F. A. H. BEER.

MAÇONNIEKE SOCIETEIT.

VERGADERING,

31 Maart 1859.

SNELLEBRAND.
(1029) *Secretaris.*

BRANDON & Co.

hebben Ontvangen:

Eene groote partij

HEMDEN

in diverse prijzen, en zijn ruim voorzien van KOUSEN, SOKKEN, ONDERPANTALONS, BORSTROKKEN, en andere ondergoederen.

(PS.) KLEEDINGSTUKKEN worden in den kortst mogelijken tijd gemaakt. (1003)

MAGAZIJN VAN PIANO'S,

Gang Patjenongang,

DUBRAY & Cie.,

ontvingen pr. *Johanna*, eenige PIANO'S van hunne fabriek te *Parijs*, vervaardigd ten behoeve van het klimaat van Nederl. Indië. Voor derzelve soliditeit staan zij onvoorwaardelijk borg.

Zij verbinden zich hunne ***Piano's***, tegen andere te verwisselen, indien een dezer door gebrek aan soliditeit onbruikbaar werd.

Ruil en verhuur van Piano's.—Reparatie en Stemmen.—Muzijk, Muzijkpapier, Instrumenten, Snaren, etc. (873)

Bij **Gebrs. VEIT** pas ontpakt:

Heeren Toilet Spiegels op Tafels,

Porceleinen en Kristallen Moderateur

LAMPEN,

prachtige fransche Spiegels, waaronder van 162—105 Centimetres met Couronnements en Supports,

Europesche **Tafels** met **marmeren bladen** van Massief mahonijhout; do. **Consoles** met **marmeren bladen** en **spiegels** en een prachtig fransch Ameublement van Massief Mahonijhout. (1040)

N. PASCAL,

Fabricant de chaussures de Paris,
à *Noordwijk*, près le *Bazaar Baroe*.

A l'honneur de prevenir le public, qu'il vient de recevoir par la malle, un assortiment complet de ***Chaussures pour hommes et pour dames.***

Souliers découverts à boucle, Brodequins chevreau doré, Satin laine claqués vernis avec élastique, Satin blanc et noir.

Plus cuirs vernis et Etoffes variées, pour la confection de chaussures sur mesure. (986)

Maatschappij tot Bevordering van Mijn-Ontginningen in Nederlandsch-Indie.

De Algemeene Vergadering van deelhebbers, bepaald op 31 dezer, is uitgesteld tot Dingsdag 12 April e. k. ter zelfder plaatse en ure.

De Directeur,
(1004) A. FRASER.

Instituut op Molenvliet.

De Ondergeteekende acht het noodig voor zijne meergevorderde Leerlingen **buiten de gewone school uren,** ook *des avonds van vijf tot zeven uur* LES te geven, voornamelijk in de ***Nederlandsche, Fransche*** en ***Engelsche Talen, Reken-, Stel-*** en ***Meetkunde.***

Jongelieden, reeds eene betrekking bekleedende en van die geschikte uren willende profiteren, om zich in gemelde vakken verder te bekwamen, worden verzocht daarvan ten spoedigste kennis te geven, aangezien het getal der leerlingen zich tot twintig bepalen zal.

(951) L. BRAS.

TE HUUR Om met 1 Mei aanstaande te worden aanvaard

HET PAKHUIS,

door de kooplieden *de Weerdt, Ruijtl en Co.* geoccupeerd wordende.

Adres J. W. RUDOLPH.
Batavia, 29 *Maart* 1859. *Koningsplein.*
(1016)

TE HUUR Tegen 15 April, een aangenaam en ruim **woonhuis,** met **6 kamers,** op een der beste standen; zijnde inmiddels ook uit de hand te koop.

Adres.
(993) LANGE en Co.

TE HUUR Het Pakhuis, thans geoccupeerd door *Van Slooten, Morgan en Co.*

Te bevragen bij
(992) GASPER en Co.

WORDT TE HUUR GEVRAAGD

Een **HUIS** op of in de nabijheid van *Cramat.*

Adres bij
(1024) H. M. VAN DORP.

Een fatsoenlijk jongmensch, Fransche Zwitzer van geboorte, bekend met de **Fransche, Duitsche** en **Hollandsche talen**, wenschte gaarne geplaatst te worden op een Land, als *Administrateur* of als anderzints.

Brieven franco onder E. de G. bij
(999) VAN DORP te Batavia.

Eene Gouvernante, reeds sedert een aantal jaren in Indië werkzaam, zag zich gaarne, liefst te Batavia, geplaatst. Zij is echter ook niet ongeneegen, om op aannemelijke voorwaarden, naar Java te gaan.

Brieven ***franco letter Z.***
(1006) LANGE en Co.

EENE JUFVROUW,

door bijzondere omstandigheden buiten conditie, zag zich gaarne weder ten spoedigste geplaatst als

Gouvernante,

vooral bij jonge kinderen. Zij onderwijst het **Hollandsch, Fransch** en alles wat tot eene goede opvoeding behoort.

Brieven *franco* lt. **V.**
(979) LANGE & Co.

LET WEL:

Een fatsoenlijk JONGMENSCH, sedert jaren in den Handel werkzaam, met het administrative, de gewone correspondentie en het eenvoudig boekhouden bekend, enz., zag zich gaarne, **door gemis aan betere vooruitzigten** in een uitgebreider zaak of bij landelijke onderneming

VERPLAATST.

Onder mededeeling van **Conditien**, gelieve men zich te adresseren onder letters **M. v. D.** bij **den boekhandelaar** H. M. van Dorp, te Batavia. ***Brieven franco.***
(1010)

Eene te Batavia gevestigde Dame, onderwijs gevende in de **Fransche, Engelsche** en **Duitsche talen**, alsmede in de muziek (Piano) eenige uren daags disponibel hebbende, wenscht die te besteden tot het geven van onderwijs aan Jonge Jufvrouwen.

Ter nadere informatiën gelieve men zich te adresseren aan het Pensionaat des Soeurs Ursulines op Noordwijk. (1043)

IEMAND, bekend met de Europeesche **Markt** en de **Tabaks-kultuur** op **Java**, enz., enz., wenschte, door bijzondere omstandigheden buiten betrekking geraakt, eene nieuwe administratie te aanvaarden, of een consignatie-contract te sluiten met een handelshuis. De voordeelige resultaten en goede vooruitzigten dezer kultuur zijn zeer aanmoedigend voor kapitalisten, tevens ter soliede geldbewerging voor goede Intrest; aanbiedingen La. O, bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp*. (1011)

Heb ik mij op mijne reis herwaarts per *Cheribon*, hoofdman **WILLEM COERS** te beklagen gehad, over diens ruwe, onheusche, lompe en illoyale behandeling, *geheel het tegendeel* moet ik verpligtend getuigen, aangaande de reis mijner familie per *Jacoba Cornelia Clasina*, gezagvoerder de heer **DELCLISUR.**

Ik breng openlijk dezen braven gezagvoerder mijnen hartelijksten dank voor de voorkomendheid mijne familie, — en vooral voor zijne vaderlijke zorg mijnen kinderen, — bewezen, en durf dien gezagvoerder gerust aan familiën en anderen aanbevelen.

VAN RONKEL.

Maart 1859. (1014)

Ten kantore van de Nederlandsch Indische Stoomboot Maatschappij, is van *Singapore* terug ontvangen, een pakket geadresseerd aan *Said Hamat bin Abdul Rachman Arkaf*, Singapore, **inhoudende *f* 1000,—.**

De afzender wordt verzocht zich bekend te stellen,

bij de Directeuren,

(1021) MACLAINE, WATSON EN Co.

SUN FIRE OFFICE

Gevestigd te Londen sedert 1710.

De ondergeteekenden agenten van bovenbedoelde Maatschappij in deze gewesten, zijn bereid om tegen Brandschade te verzekeren, tegen de volgende premiën:

Gebouwen van steen met pannen gedekt gelegen in de steden, zoomede goederen in dezelve. . . . . 1°/₀ 's jaars.

Gebouwen van steen met pannen gedekt, gelegen buiten de steden, en afgezonderd van andere gebouwen, zoomede goederen en meubelen, daarin aanwezig. . 1/2°/₀ »

Suiker en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van steen met pannen gedekt zoomede Goederen, Producten, Machinerien, gereedschappen, enz. daarin aanwezig. . . . . 3/4°/₀ »

Gebouwen van steen en hout of van hout alleen met pannen gedekt, zoomede goederen enz. daarin aanwezig . . . 1°/₀ »

Gebouwen van Hout, met sirappen gedekt, zoomede goederen enz. daarin aanwezig. 1 1/2°/₀ »

Schepen, liggende ter reeden . . . . 1°/₀ »

(998) TOLSON, HUNT EN Co.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDEN sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Etablissementen**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1°/₀ 's jaars.

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . 1/2°/₀ »

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machinerien, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. 3/4°/₀ »

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . 1°/₀ »

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1 1/2°/₀ »

Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1°/₀ »

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*
(871) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR BRAND- EN LEVENSVERZEKERINGEN.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen**, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*
MAJOR, MATZEN en Co., *Soerabaija.*
(872) W. MAJOR en Co., *Passaroeang.*

Al degenen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van den WelEd. Gestr. heer *F. J. D. Launy*, in leven Ads. Resident van Galoe, gelieven daarvan opgave te doen aan de Executrice *E. Launy, Mess*, te Banjar Dawa, Tagal. (1028)

Debiteuren en Krediteuren in den boedel van wijlen den Hoog Edel Gestrengen Heer P. J. B. DE PEREZ, gelieven betaling of opgave te doen, binnen eene maand aan

de Mede-Executeuren
REIJNST EN VINJU.

BATAVIA, den 30sten Maart 1859. (1035)

Ter regeling der oplage, worden Heeren autoriteiten op en buiten Java beleefd uitgenoodigd, zoo spoedig doenlijk de inteekenlijsten op de

NEDERLANDSCHE VERTALING
van den
KORAN

aan de ondergeteekenden te willen terugzenden.

Het is hun inmiddels aangenaam, te kunnen berigten, dat de inteekening de algemeene deelneming geniet; en het werk zelfs binnen weinige maanden, geheel compleet, aan Heeren inteekenaren zal worden afgeleverd.

(1033) LANGE EN Co.

NED. INDISCHE MUZEN-ALMANAK.

Ten gevolge der te late aankomst van het voor dit Jaarboekje bestelde PLAATWERK, zal hetzelve eerst in het begin der maand November aanstaande het licht zien en alzoo als JAARBOEKJE VOOR 1859 EN 1860 strekken.

Inteekenaren daarop, ad *f* 5.— voor Batavia en *f* 6.— franco per post, worden nog steeds aangenomen bij den uitgever

(1032) H. M. VAN DORP.

Boekhandel van H. M. van Dorp

te BATAVIA.

Ideler. Handbuch der Diätetik für Freunde der Gesundheit und des langen Lebens. ***f* 3,—.**

Beck. Leitfaden der Physik. 2e Aufl. ***f* 3,—.**

Tscheinitz. Farben-Chemie besonders der Oel- und Wasserfarben für Fabrikanten, Mahler, Techniker bearbeitet. ***f* 8,—.**

Liebig und **Kopp.** Jahresbericht über die Fortschritte der reinen, pharmaceutischen und technischen Chemie, Physik, Mineralogie und Geologie 1856. ***f* 15,—.**

Knies. Der Telegraph als Verkehrsmittel, mit Erörterungen über den Nachrichtenverkehr überhaupt. ***f* 6,—.**

Von Gros. Anschauliche Darstellung der Electrischen Telegraphie. ***f* 2,—.**

Strahl. Ueber die wahren Ursachen der habituellen Leibesverstopfung und die zuverlassigsten Mittel diese zu beseitigen. ***f* 2,—.**

Hyrtl. Handbuch der Topographischen Anatomie, und ihrer practisch medicinisch-chirurgischen Anwendungen, 2 Th. ***f* 24,—.** (1017)

Voor Bureaux, Scholen, enz.

Blaauw Glazen Physische Inktkokers, waarin de inkt zwart en liquide bewaard wordt, per stuk *f* 2,—, per dozijn *f* 18,—.

Te bekomen bij

(1025) H. M. VAN DORP.

Bestellingen op het werk van den Heer DE WAAL *getiteld,*

STUDIEN VOOR AMBTENAREN
in Nederlandsch Indië.

HANDBOEK voor den denkenden Ambtenaar, worden aangenomen bij ***H. M. van Dorp***, Boekhandelaar te Batavia. (1026)

Boekhandel H. M. van Dorp, te *Batavia.*

Dr. S. A. BUDDINGH, Neêrlands-Oost-Indie, 1ste Aflevering; voor Inteekenaren à *f* 1,— te bekomen.

Alphabetische Naamlijst der Nederlandsche Koopvaardijschepen, varende op de Indien voor 1859 *f* 2.—.

Zeemans Almanak 1860 *f* 6,—. (994)

HOOGE PRIJZEN
GETROKKEN UIT DE
237e. Staats-Loterij,

Collecte: C. G. BOONEKAMP, te Rotterdam.

No. 2532.	De hoogste prijs van	***f* 100.000**
„ 16384.	„ kapitale „ „ „	**25.000**
„ 12958.	„ „ „ „ „	**10.000**
„ 9051.	„ „ „ „ „	**5.000**
3 prijzen van	. . . .	**2.000**
22	„ „	**1.000**

Per Mail ontvangen

voor de thans trekkende

238e STAATS-LOTERIJ
en te bekomen:

1 heel Lot	. . . . . . à	*f* 100.—
1 half	» . . . . . . »	» 50.—
1 vijfde	» . . . . . . »	» 20.—

Te Batavia bij G. KOLFF EN Co.
Te Samarang bij de GROOT, KOLFF EN Co.
(1022)

Bij **G. KOLFF & Co.** *te Batavia,*
zijn op franco aanvrage te bekomen

Eenige Exemplaren van

Dr. P. Bleeker's Reis door de MINAHASSA en den MOLUKSCHE ARCHIPEL, gedaan in September en October 1855 in het gevolg van den Gouverneur Generaal MR. A. J. DUYMAER VAN TWIST;
Tegen den veel verminderden prijs van *f* 8.—
(1023)

Vertrekkende Personen.

H. W. A. Krook van Harpen. (982)

Het Stoomschip Banda,

Kapt. **VOGEL,**

zal aanstaande Zondag den 3den April van **CHERIBON,** en **SAMARANG** naar Soerabaija vertrekken.

Informatiën bij

(1044) W. CORES DE VRIES.

Het Stoomschip Ambon,

kapt. **BOSCH,**

vertrekt den 7den April naar **BORNEO'S Westkust,** terwijl het

Stoomschip Menado,

kapt. **A. COUTERON,**

via **SAMARANG** en **SOERABAIJA** naar de Molukko's zal vertrekken.

Nadere informatiën bij

(1047) W. CORES DE VRIES.

VRACHT EN PASSAGE NAAR TJILATJAP
per het Ned. schip

JUNO,

kapt. **G. J. A. BRUIJNS,**

zullende omstreeks 4 April vertrekken.

Adres bij *de Agenten,*

(981) J. CEZARD EN Co.

BATAVIA.

Gisteren kwam alhier ter reede het Ned. schip *Californie, gez. M. de Wijn,* aan boord hebbende een detachement suppletie troepen, sterk 123 onderofficieren en manschappen, onder geleide van den kapitein der Inf. *E. C. van Daalen,* medegeleiders de 2de Luit. der Inf. *C. J. C. Hamming,* de 2de luit. der Genie *A. W. Nolthenius* en de Off. van Gez. 3de klasse *J. A. Eindhoven* en *H. van Lokhorst.*

Het gedrag der manschappen was gedurende den overtogt uitmuntend, zijnde echter van dit detachement een man overleden, terwijl een tweede door onvoorzigtigheid over boord gevallen en verdronken is.

Heden middag zullen de troepen ontscheept worden.

— Een telegraphisch berigt van Sourabaija, dd. 2 dezer, deelt ons mede, dat de heer *de Perez* niet aan de Cholera, maar aan eene hersenkoorts of beroerte is overleden.

De *Merapi* heeft het lijk te Sourabaija aangebragt hetgeen, den 28sten dezer, naar de ledige woning van den militairen commandant is overgevoerd. De begrafenis zoude den 29sten, met de militaire eerbewijzingen aan den rang van Luitenant-Generaal verknocht, te aarde worden besteld.

— Men meldt ons van Anjer:

De gezagvoerder *Piesce* van het Amerikaansche schip *Rosette,* van Macao naar New-York, heeft aan den havenmeester alhier medegedeeld, dat hij, op den 26sten dezer, in de nabijheid van het Noorder-eiland, het Amerikaansche schip *Audubon,* gezagvoerder *Kindsman,* in brandenden staat heeft ontmoet. Laatstgenoemd vaartuig trachtte den Java wal te bereiken, om zooveel mogelijk te redden.

— Van Anjer deelt men ons nog mede, dat het Engelsch schip *Smallwood* van Australie, bij den vuurtoren te dier plaatse, gestrand is.

Batavia. Dezer dagen werd per telegraaf van Pasoeroean en Soerabaija het treurige berigt ontvangen, van het overlijden, op den 16den dezer, ter reede van Badjoa, van den vice-president van den raad van Nederlandsch-Indië, Gouvernements commissaris voor Celebes en onderhoorigheden, den heer *P. J. B. de Perez.*

Eene hersenkoorts maakte een einde aan zijn zeer nuttig leven.

Pierre Jean Baptiste de Perez werd geboren te 's Hertogenbosch, den 1sten December 1803. In 1820 kwam hij als cadet op de artillerie- en genie-school te Delft, waarop hij in 1823 tot adelborst van de 1ste klasse bij de Nederlandsche marine werd benoemd en in December 1826 tot luitenant-ter-zee der tweede klasse bevorderd. In dezen rang kwam hij, den 13den Mei 182 aan boord van Z. M. korvet *Nehalennia,* in Nederlandsch Indië aan. Na verloop van ongeveer een jaar, ging hij in civiele dienst over en werd hij belast met hydrographische opnamen op Java en Sumatra. Na in het jaar 1833 door den raad van Indië, commissaris over Sumatra's Westkust, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur Generaal, tot assistent-resident van Bencoelen te zijn aangesteld, werd hij, den 21sten April van het daarop volgende jaar, in die betrekking bevestigd, en bewees hij daarin vele en gewigtige diensten tot dat hij in 1838 tijdelijk daarvan ontheven en naar Batavia opgeroepen werd, ten einde als lid der commissie ter vereeniging van Bencoelen en Palembang op te treden. In Junij 1839 werd hij toegevoegd aan den gouvernements commissaris voor Sumatra, mr. *P. Merkus,* en in Augustus van datzelfde jaar volgde zijne benoeming tot resident van Ajer Bangis. Tijdelijk werd hem nu nog ook opgedragen de waarneming der betrekking van hoofd-gecommitteerde voor de Battalanden. De onderscheidende wijze, waarop hij zich in deze verschillende betrekkingen had doen kennen, had spoedig en wel in het daarop volgende jaar, zijne tijdelijk

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 30 Maart 1859, No. 26.

bestemming als Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden ten gevolge, in welke betrekking hij den 19den Januarij 1843 bevestigd en tot den 8sten December 1848 werkzaam bleef, toen hij benoemd werd tot resident van Soerabaija. Dezen belangrijken werkkring bleef hij tot den 5den Januarij 1853 bekleeden, als wanneer hij geroepen werd, om als provisioneel lid in den raad van Nederlandsch-Indië zitting te nemen. Zijne bevesting in deze waardigheid had in de maand Maart daaraanvolgende plaats.

Ook de wijze, waarop hij zich in die waardigheid van zijne roeping kweet, deed hem des Konings hooge goedkeuring ten deel vallen door zijne benoeming tot vice-president van het hooge staatscollegie, met welks leiding hij gedurende geruimen tijd was belast geweest.

De bijzondere kennis van onzen staatkundigen toestand, en meer van Celebes, in zijne vroegere betrekking verkregen, deed de keus voor de leiding der politieke aangelegenheden op hem vallen, toen er rede was van herstel en handhaving onzer regten in dat gedeelte van den archipel. In December van het vorige jaar werd hij als gouvernements commissaris voor de zaken van Celebes aangewezen, en het was in de voldoening van die tijdelijke commissie, dat hij door den onverbiddelijken dood werd getroffen.

In al de hem opgedragene betrekkingen of speciale commissien onderscheidde de heer *de Perez* zich steeds door de meest naauwgezette behartiging van 's lands belangen.

Bij verschillende gelegenheden mogt hij daarvoor de Koninklijke goedkeuring verwerven, zoo als blijken kan uit zijne benoeming eerst tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw en later tot groot-officier der orde van de Eikenkroon. Ook de Belgische Regering onderscheidde hem door eene benoeming tot commandeur der Leopolds orde.

Onvermoeide werkzaamheid, bijzondere gemoedelijkheid en groote regtschapenheid behoorden tot zijne karaktertrekken. Hij was een man van strenge beginselen, een braaf burger, een voorbeeldig huisvader, die aller hoogachting afdwong.

Het gouvernement verliest in hem een uitstekend ambtenaar; de Koning een van Z. M. trouwste dienaren. (*Jav. Ct.*)

Samarang, 26 Maart. Naar wij vernemen, hebben zich gisteren 5 Boeginesche soldaten uit de voeten gemaakt, waarvan 3 heden morgen, op de *passer* komende, amok maakten en twee Inlandsche vrouwen gevaarlijk en een man minder zwaar verwonden; deze drie, bijna terstond in de handen der policie gekomen, zijn na voorloopig verhoor naar de boeijen gebragt.

Eene Chin. en eene Javaans. vrouw, verleden week alhier in geschil geraakt zijnde, werden weldra hand- en tandgemeen, dermate dat de eene het oor der andere afbeet, welke vervolgens, met het corpus delicti in de hand, ter bevoegder plaatse haar beklag tegen de bijtster heeft ingebragt. (*Sam. Ct.*)

Soerabaija, 21 Maart. Van eene welwillende zijde wordt ons nog het volgende medegedeeld, betreffende de laatste krijgsverrigtingen te Boni, waarin eenige bijzonderheden voorkomen, die tot dus verre minder bekend waren.

Den 28sten Februarij is Boni genomen en totaal verbrand. Des morgens te $5^1/_2$ uren rukte de kolonne van Badjoa op, slechts 6 palen van Boni, de zetel der koningin, verwijderd. Een goede breede weg leidt derwaarts, doch was voorzien van vele verhakkingen en andere hindernissen. Dus werd omgetrokken, waarover acht volle uren werden besteed. Men kwam in 's vijands flank; er lagen tegenover de kampong twee bentings, welke zeer goed verdedigd, doch spoedig genomen werden, en Boni werd vervolgens geheel plat en in brand geschoten.

Groote rijkdommen moeten eene prooi der vlammen geworden zijn, onder anderen voor *f* 120,000 aan opium. De plaats was prachtig gebouwd, doch bestond geheel uit houten huizen, met veel snijwerk.

De kraton werd verdedigd door twee dertig ponders en twaalf achtponders, waarmede echter niet werd geschoten. — De koningin met haren harem, bestaande uit acht heeren, is gevlugt en alles was verlaten. Alléén vond men een jong meisje, met een houw over het hoofd, dat spoedig afgemaakt werd, daar men geen kans zag, dat kind in het leven te behouden. Bij deze gelegenheid hadden de onzen slechts drie dooden.

Dien nacht werd, onder het licht van achttien in brand staande kampongs, gebivouakkeerd.

De Boniers staan voor onverschrokken bekend, doch in dezen oorlog schijnen zij zulk eene vrees voor de Nederlandsche troepen te hebben gekregen, dat zij zich als het ware bijna niet meer laten zien.

Onze cavallerie heeft vele charges met goed gevolg gemaakt. Een brigadier en vier man hebben honderd en vijftig vijanden uit een boschje verdreven, die daarna allen in de pan zijn gehakt. Algemeen wordt erkend, dat onze cavallerie bij deze expeditie uitstekende diensten doet. De opperbevelhebber heeft bij eene dagorder aan dat wapen dan ook alle lof toegezwaaid.

De 1ste luitenant van der Heijde, wien een zeer gelukkig schot is ten deele gevallen, maakt het zeer goed en kan zijne legerstede reeds weder verlaten.

Over het geheel zijn er bij de expeditie 69 zieken, waarvan zes overleden.

De kapitein Niemantsverdriet ligt ernstig ongesteld op het ziekenschip.. De Luitenant kolonel Kellerman is eenigzins ongesteld, doch blijft de artillerie van uit het kamp commanderen.

De troepen zijn naar Badjoa teruggekeerd in afwachting, dat het aldaar gebouwd wordende fort in gereedheid zal zijn, als wanneer een aanval zal plaats hebben op Pasimba en eenige sterkten aan de Tjerana rivier en, daarna op Signy.

Het getal gesneuvelden bedraagt bij de geheele expeditie niet meer dan vijf en twintig en dat der gewonden overtreft het cijfer van zeventig niet. (*Oostpost.*)

Soerabaija, 23 Maart. Maandag jl., des morgens om 7 uren, is het doodvonnis voltrokken aan drie der zeeroovers, die, op den 5den April 1858, tusschen Banjoewangi en Boleleng, de schoener *Sri Bakoong* hebben afgeloopen en een negental menschen vermoord, waaronder 2 Europeanen, zijnde de Heeren de Grave en Ahier van Macassar.

Ternate, 11 Februarij. — Des morgens om $4^1/_2$ uren, werd alhier eene *aanhoudende horizontale* aardbeving, met onderaardsch geluid vergezeld, gevoeld.

13 Febr. — Des nachts, om 3 uren, voelde men eene horizontale aardbeving van het Z. naar het N., met ligte aanhoudende schokken; gedurende den laatsten tijd stuwt de krater aanhoudend eene dikke rookwolk uit. Groote droogte, drukkende hitte.

20 Febr. — Heden morgen keerde de resident van Ternate *C. Bosscher*, met het stoomschip *Suriname*, van een inspectiereis door deze residentie terug, medebrengende een tiental zeeroovers, die bij deze gelegenheid, op de kusten van Tamoenkoe, door bovengemeld stoomschip waren ontdekt en zonder slag of stoot genomen.

De zeeroovers waren op vier praauwen verdeeld en hadden den schijn aangenomen, alsof zij visschers waren.

Zij waren dan ook werkelijk van netten en eenigen tripang voorzien, doch onder die netten stonden een twaalftal lilla's, in batterij, verborgen.

Van de vier roovers, die zich met de vlugt op het land trachtten te redden, werden er twee door de bevolking afgemaakt.

Zeven vrouwen en een paar kinderen, die door hen op die kusten waren geroofd geworden, werden bevrijd.

Het verdient wel eenige opmerking, dat er jaren lang door de, op Kema of Ternate, in station liggende stoomschepen, zoolang zij boven den Noordhoek van Celebes kruisten, geene zeeroovers zijn gezien; en nu een dier schepen zich voor het eerst, als bij toeval, wat zuidelijker begeeft, de rooverspraauwen het als het ware in den mond zijn geloopen. (*Soer. Cour.*)

JONGENS WEEZEN-INRIGTING TE SOERABAIJA.

Bedrag der inschrijving tot met den 23sten Maart 1859.

Guldens en Centen.

Waar ingeschreven.	In eens. Van 2000	In eens. Van 1000	In eens. Van 500	In eens. Van 100 tot 500	In eens. Van minder dan 100	In eens. Totaal.	's Jaars. Voor A	's Jaars. Voor B	's Jaars. Totaal.
Transport...	4000	4000	13000	18175	9817 57	48992 07	4317 14	22770 60	27087 74
Krawang......	,,	,,	,,	200	60	260	,,	96	96
Tagal......	,,	,,	,,	100	182	282	,,	,,	,,
Samarang......	,,	,,	,,	,,	,,	,,	10	,,	10
Lampongs......	,,	,,	,,	,,	,,	,,	,,	40	40
Borneo, W. Afd.	,,	,,	,,	,,	90	90	,,	258	258
Het Leger......	,,	,,	,,	,,	15	15	,,	,,	,,
Nederland......		1000	,,	,,	,,	1000	,,	300	300
Totaal...	4000	5000	13000	18475	10164 07	50639 07	4327 14	23464 60	27791 74

BATAVIA, *den 24sten Maart 1859.*

J. C. REIJNST.

NEDERLAND.

Van den Specialen Correspondent van den Java-Bode.
(*Vervolg*)

Zou ik onder die verschijnselen de spoorwegkwestie mogen noemen? Zij heeft meer het karakter van luchtverschijnsels, van fata morgana, want terwijl iedereen er van spreekt, en op het papier ons land een spinneweb van ijzeren wegen belooft te worden, ligt er nog geen balk in den grond en is er nog geene actie in de wereld. Ik zou u hierbij een kaartje kunnen insluiten, om de rigting der verschillende bestaande en ontworpen lijnen te doen kennen, maar het zou voor u een onvruchtbaar genot zijn, om in den geest op die wijze het moederland te doorkruisen. Zoo lang toch de wet tot goedkeuring der concessie niet is aangenomen, beteekenen die plannen niets en, blijkens het verslag door de tweede kamer daaromtrent uitgebragt, bestaat er op die aanneming weinig kans.

Bij de kamer bestaat verschil van gevoelen omtrent het centrum, het uitgangspunt der lijnen, of dit Amsterdam of wel Utrecht zal wezen. Men keurt het af, dat Harlingen over Groningen en Assen met Meppel in verbinding zal worden gebragt. Men houdt toch een spoorweg in Drenthe voor zoo noodzakelijk niet en verlangt regtstreeksche verbinding tusschen Leeuwarden en Groningen. Men betreurt het, dat de regering geene voorstellen deed omtrent eene zuidelijke lijn (Rotterdam, Dordrecht, Breda, Hollandsch diep). De meerderheid is van oordeel, dat de regering den Zeeuwchen spoorweg te veel op den achtergrond heeft geschoven.

Ten opzigte van het beginsel van staatsspoorwegen, was de meerderheid in overeenstemming met de regering en voor spoorwegen door particuliere ondernemingen aangelegd.

In de verleende concessie voor den noorderspoorweg was er veel, dat opheldering verd eende; zeer velen waren van oordeel, dat de concessie, door den heer de Brouwer van Hogendorp aangevraagd, aannemelijk was.

Met betrekking tot de finantiele voordeelen der concessie, bestreed de groote meerderheid de deelneming in het kapitaal door den staat, nu deze de rente zou garanderen. Ook in het subsidie van 2 millioen, gedurende den aanbouw, zag men bezwaar. De rentegarantie gedurende 99 jaar was te overdreven, naar veler oordeel.

Omtrent de bijdragen, door provincien en gemeenten in de aan te leggen spoorwegen, bestond verschil van gevoelen.

Na al deze bezwaren heeft de commissie van rapporteurs, ter bevordering van de zaak, ten slotte de volgende punten medegedeeld, waaromtrent de meerderheid der kamer overeenstemde.

De meerderheid der commissie van rapporteurs heeft ter bevordering eener algemeen gewenschte zaak, als hoofdpunten, waarin de meerderheid der kamer scheen overeen te komen, in bedenking gegeven:

I. Wat de *rigtingen* betreft: als hoofddoel: Onze havens en de groote middenpunten van ons verkeer met Duitschland ten oosten, en met de Rijnprovincien, te verbinden; verbindingen, aldus aan te leggen, dat zij tevens tusschen de hoofdzetels van ons binnenlandsch verkeer de meest snelle gemeenschap mogelijk maken; tusschen Holland dus met Groningen, Friesland en Overijssel aan de ééne, en met Noordbraband en Limburg aan de andere zijde.

Met de kortste en meest belovende lijnen te beginnen; en, daar men niet op eenmaal of te gelijk veel mag willen, zich vooreerst met voorziening in de meest dringende eischen van den tegenwoordigen toestand te vergenoegen.

Vooreerst dus bedacht te zijn op de lijnen:

1. Van Harlingen en Leeuwarden naar Groningen, met het uitzigt op eene toekomstige aansluiting aan Leer of Aschendorf.

2. Van Harlingen en Leeuwarden over Zwolle en Deventer of Zutphen naar Rheene; vast te maken hetzij eerst aan Utrecht, hetzij eerst aan Arnhem.

3. Van Stavenisse, zoo niet van Vlissingen, langs Breda, Tilburg, Eindhoven naar Venlo of Roermond en Maastricht, vast te maken, hetzij eerst aan Utrecht over den Bosch, Tiel en Kuilenburg, hetzij eerst aan den linker Maasoever, tegenover Rotterdam, langs Willemsdorp en Dordrecht.

II. Voor zooveel de *uitvoering* aangaat: Bij wege van concessie te laten aanleggen, met bepaling van de kortste termijnen, die te bedingen zijn, en onder behoorlijke *réele* zekerheid voor de voltooijing, zoo derhalve, dat, bij niet-voltooijing, de ondernemers, en niet de staat de nadeelige gevolgen te dragen hebben;

Geldelijke hulp van staatswege zoo spaarzaam mogelijk te verleenen, niet meer dan noodig is, om de onderneming in staat te stellen, dat zij zoo spoedig mogelijk zich-zelve helpe.

Die hulp in den regel tot een rente-waarborg, voor een zeker, niet groot aantal jaren, van het vooraf ten zuinigste berekend aanlegskapitaal te beperken; subsidie voor werken niet dan bij uitzondering, wanneer namelijk buitengewone, zóó kostbare kunstwerken noodig zijn, dat zij het aanlegkapitaal boven mate verhoogen;

Bij de berekening van dat kapitaal de meest eenvoudige inrigting tot grondslag te nemen, en al hetgeen, zoo als aanleg voor een doorloopend, dubbel spoor, niet noodzakelijk is, te mijden;

Geen deelgenootschap van staatswege noch in het kapitaal, noch in het beheer of de uitvoering der werken. De verantwoordelijkheid van den concessionaris voor de uitvoering, zoowel als voor de exploitatie, naar de gestelde voorwaarden en regels, in haar geheel latende, zich te bepalen tot een streng toezigt, dat er deugdelijk worde gebouwd. Slechts bij zeldzame uitzondering eenig werk, waarbij de staat, b. v. uit hoofde der verdediging tegen den vijand of het water, een speciaal belang heeft, zelf te maken.

Gij vindt het uittreksel uit het verslag der kamer dor. Aan wie de schuld? De behandeling van materieele zaken is zelden zeer boeijend en wij zijn nu, in de negentiende eeuw, tot de overtuiging gekomen, dat het stoffelijke toch eigentlijk de hoofdzaak, en de bevordering daarvan de bron is der nationale welvaart. Gij herinnert mij misschien aan de wet op het lager onderwijs, nu een jaar geleden in werking gebragt en wier werking men zoowel ten goede als ten kwade begint te ondervinden. Ten gevolge der voorschriften van die wet toch komt er orde en eenheid in het onderwijs, maar zulk eene schaarschte aan hulponderwijzers, dat men met ongerustheid de toekomst te gemoet ziet. Aan de eene zijde teruggedrongen door de eischen der onderwijswet en de zware examina, aan de andere zijde gelokt door de hoogere tractementen bij de electro-magnetische telegraafdienst, waarvoor telkens nieuwe aanvragen geschieden, verdwijnt het ras der ondermeesters al meer en meer..... is dit niet wederom een bewijs voor de suprematie van de stof boven den geest?

Voor eenige jaren werd hetzelfde beweerd, toen de akademie van schoone kunsten en wetenschappen werd opgeheven, om later in eene akademie van wetenschappen, *sciences exactes*, herboren te worden. Vele pogingen werden aangewend, om de letteren hare oude plaats weder te doen innemen, maar te vergeefs. De regering ging er niet toe over; zij voerde er slechts eene afdeeling letterkunde bij, maar thans heeft zij veel belangrijker som uitgetrokken voor de statistische commissie, die wederom den stoffelijken bloei moet bevorderen. Zie evenwel in deze herinnering geene afkeuring: de vrije kunsten bloeijen door *vrijheid*, en zij hebben de bescherming der regering niet van noode. Maar de zorg van den staat wordt wel vereischt dáár, waar het belangen geldt, die niet ten voordeele zijn van de individuen, maar van het publiek. Met het oog daarop is dan ook de statistische commissie zamengesteld, onder voorzitterschap van den hoogleeraar Ackersdijk, een man, waarop Nederland trotsch mag wezen. Ondanks zijn zeventigjarigen leeftijd, is professor Ackersdijk nog met jeugdig vuur voor de wetenschap, bepaaldelijk de staathuishoudkunde, bezield en

meer dan eens waren wij in de gelegenheid zijn geest- en levenskracht te bewonderen. Wij herinneren ons eene reis door de zuidelijke provinciën, waarop wij hem tot driemalen toe des morgens voor zes uren gekleed en gereed ontmoetten, en den geheelen dag zijn onderhoudend gezelschap genoten, waartoe niet weinig bijdraagt, dat de hoogleeraar gansch Europa heeft doorreisd. Het is u bekend, dat de statistische commissie ook de belangen van Indië ter harte moet nemen. Met het oog daarop zijn dan ook tot leden benoemd de heeren T. H. Willer, laatstelijk resident van Riouw, en W. J. E. Smissaert, directeur der west-Indische Maatschappij. Ik twijfel er niet aan, of er zal op Java wel eene vertakking van de statistische commissie worden geconstitueerd, waarvoor men bij u toch elementen in overvloed vindt. (*Wordt vervolgd*).

Rotterdam, 9 Febr. Ter verkiezing van een lid der tweede kamer wegens het aannemen van een regterlijk ambt, door den heer mr. C. C. A. Beens, in het hoofdkiesdistrict *Tilburg*, zijn ingekomen 1191 geldige stemmen, verdeeld als volgt: de heeren Beens 582, mr. L. Metman 290 en van Mierlo 286. Herstemming tusschen beide eerstgenoemden.

ENGELAND.

Met betrekking tot de Sardinische leening schrijft een anonym correspondent van den *Times*, die zich Senex noemt, het volgende: »Dat Sardinie thans met eene leening voor den dag komt, bewijst groote verlegenheid of aanmatiging. Vergun mij evenwel er opmerkzaam op te maken, dat, wanneer Sardinie in zijne tegenwoordige politiek zich werkelijk over den algemeenen bijval van geheel Italie verheugt, het ook in de mägt van het Italiaansche volk staat, van zijne opregte verknochtheid aan de zaak van Italie blijk te geven. De Italianen zijn rijk. Hunne groote steden en vruchtbare provincien bevatten rijke finantieele hulpbronnen in zich. Zelfs de door Oostenrijk uitgeoefende verdrukking kan hen niet beletten, deel te nemen aan de Sardinische leening. Zoo doende willen wij eens zien, hoeveel geld Italie voor Italie's zaak veil heeft. *Italia farà da se.* Mogt de oproeping van Sardinie onbeantwoord blijven, of mogt het zich tot het buitenland moeten wenden en den waarborg van vreemde staten noodig hebben, wat moet de wereld dan denken van de offers, die Italie voor zijne onafhankelijkheid brengen wil?"

— De *Express* gewaagt van een gerucht, volgens hetwelk de Engelsche regering voornemens zou zijn, eene leening te sluiten ten bedrage van 5 à 6 millioen pond sterling, ten einde aldus in de kosten, vereischt voor de reorganisatie der marine, te voorzien. Het blad voegt er bij, dat het ook kan zijn, dat de leening welligt niet op de gewone wijze gesloten wordt, maar dat de regering zich geld verschaffen zal door de uitgifte van schatkistbons, hetgeen eene vermomde leening zou zijn.

FRANKRIJK.

Parijs, 8 Februarij. In verband met de bekende zinsnede der troonrede, dat Frankrijks belang overal is, waar eene regtvaardige zaak verdedigd moet worden, kan men de dubbele verkiezing van vorst Couza in Moldavië en Wallachije, of veeleer de daartegen verwachte oppositie van de zijde der Porte, als eene nieuwe aanleiding tot diplomatische verwikkelingen beschouwen, te meer nu de *Moniteur* zich zoo zeer beijvert om te verklaren, dat de verkiezing voor het hospodarschap in Wallachije, met inachtneming van alle wettige formaliteiten, is afgeloopen. Frankrijk heeft toch aan den Donau hetzelfde belang als aan de Po. Het verdient te meer verwondering, hetgeen ik heden van eene welonderrigte zijde vernomen heb, namelijk, dat de Fransche regering reeds aan de vertegenwoordigers der buitenlandsche mogendheden heeft verklaard, dat zij zich niet tegen eene eventuele nietig-verklaring der laatstgenoemde verkiezing zou verzetten. Onder de tegenwoordige omstandigheden en volgens den zin der troonrede, bestaat er namelijk een aanmerkelijk verschil tusschen het niet in verzet komen en eene bepaalde verklaring van zich van verzet te zullen onthouden, en daarom kunnen wij nog niet gaafweg aannemen, dat de keizerlijke politiek bij hare gewone vastheid reeds nu dadelijk het beginsel van toegevendheid in toepassing zal brengen.

Naar men zegt, zijn de cabinetten van Weenen en Napels voornemens, elk van zijn standpunt uitgaande, eene memorie over den toestand van Italie het licht te doen zien. Mogt zich dat bevestigen, dan zou het een bewijs zijn, dat Oostenrijk toch eindelijk begint in te zien, dat er inderdaad eene Italiaansche kwestie bestaat. In allen gevalle behoort men tot het zamenstellen van zoodanig geschrift veel talent te hebben, daar het geene geringe zwarigheid zal zijn, om die kwestie in een voor Oostenrijks politiek gunstig licht te stellen.

Er worden tegenwoordig in de Fransche oorlogshavens zes nieuwe drijvende batterijen, naar het model van Jémappes, aangebouwd. Zij zullen dus, volgens een een geheel ander stelsel dan dat der platte batterijen, die men in de Krim gebruikt heeft, ingerigt worden.

De minister van koophandel heeft bij circulaire aan de kamers van koophandel kennis gegeven, dat aan de immigratie van negers een einde is gemaakt. Het ministerie van marine heeft aan de verschillende commanderende officieren der escaders dezelfde kennisgeving gezonden.

ITALIE.

Men verneemt nader uit Turin, dat, bij het voorloopig onderzoek door de kamer van afgevaardigden, over het voorstel tot het aangaan eener nieuwe leening, de graaf Revel, een der hoofdleiders der regterzijde, in de afdeeling, waartoe hij behoorde, verklaard heeft, dat hij bereid was aan de regering alle middelen toe te staan, die vereischt worden om een defensiven oorlog te voeren, maar dat hij nimmer zijne toestemming zou geven tot het sluiten eener leening, ten einde de kosten voor een aanvallenden oorlog goed te maken. Intusschen dient gezegd te worden, dat de Sardinische regering in de memorie van toelichting bij het wetsontwerp, van een defensief standpunt is uitgegaan, terwijl zij onder anderen gewezen heeft op de bijeentrekking van Oostenrijksche troepen aan de Adda en de Ticino, zoodat alles den schijn had, alsof Oostenrijk eene aanvallende houding tegen Sardinie wilde aannemen.

Door middel van den telegraaf verneemt men verder uit Turin, dat het rapport der speciale commissie gunstig luidt voor het regeringsvoorstel, tot het sluiten der leening. Heden zullen de beraadslagingen over dit voorstel in de kamer een aanvang nemen. De heer Cavour zal bij die gelegenheid eene redevoering uitspreken, die men te Turin met een zekeren angst te gemoet zag, daar men meende te weten, dat zij oorlogszuchtig zal luiden.

AMERIKA.

Een contract is een contract. Een boer kwam, in het voorjaar van 1856, in eene drukkerij in Indiana, om het verschuldigde van eene advertentie, door hem in het aldaar uitgegeven dagblad geplaatst, te voldoen. Bij die gelegenheid betuigde hij zijn leedwezen, geen abonnement op het blad te kunnen nemen, omdat hij geen geld had. »Welnu, dan hebt gij toch hoenders," zeide hem de redacteur. »Ik wil u mijn dagblad een jaar lang zenden, tegen ruiling van hoenders eene hen u dezen zomer zal opleveren". »Aangenomen",antwoordde de landman, in de meening eene voordeelige overeenkomst te hebben gesloten. De tijd verliep, de boer ontving geregeld zijne courant, bespeurde van lieverlede met verwondering, hoe veel nuttigs en leerrijks daaruit voor hem en zijne familie was te putten, en schaterde nu en dan van lagchen over de luimige verhalen, snedige gezegden en anecdoten, die hij daarin las. In het begin van October meldde de boer zich weder in het journalistische heiligdom aan, met de woorden: »Ik kom u betalen: wil het u verschuldigde in ontvangst nemen". Lagchend voldeed de redacteur aan de uitnoodiging, en zie de boer begon met hem achttien kiekens en vier dozijnen eijeren te overhandigen, die te zamen, naar den minsten prijs gerekend, eene waarde van $2^1/_2$ dollar hadden, zijnde een dollar meer dan de abonnementsprijs van het dagblad. »Het is onzin en logen, sprak de boer, »indien iemand zegt, dat hij niet bij magte is, om eene courant te houden; mijn hoenderhok is nog vol en ik mis deze in het geheel niet; toch heeft de eene hen mijn blad betaald, want ik hoop dat gij tevreden zijt". »Volkomen, het is meer, dan gij schuldig zijt; ik zal u het overschot teruggeven". »Volstrekt niet, een contract is een contract; ik ben reeds rijkelijk betaald door uw blad, en mogt een of ander mijner buren zeggen, dat hij zich niet op uw blad kan abonneren, dan zal ik hem antwoorden, dat een zijner hoenders het betalen kan". En zoo scheidden zij als goede vrienden, terwijl de boer verklaarde, dat hij het blad zelfs niet zou opgeven, indien het nog eens zoo duur was.

CHINA.

Uit Peking wordt berigt, dat de sterrekundigen van den keizer van China aan het opperhoofd van het Hemelsche rijk een rapport hadden ingediend, over de verschijning van de komeet, ten gevolge waarvan de inhechtenisneming was bevolen van alle misnoegden en van de sterrewigchelaars, die het publiek te dezer zake mogten in beweging brengen.

JAPAN.

Een reiziger verhaalt, dat nabij Miaco eene bijzonderte soort van thee verbouwd wordt, uitsluitend ten gebruike voor het huis van den Japanschen Vorst. De struiken, op behoorlijken afstand geplaatst, vormen, zoo als hij zegt, lange strooken, die zich tot op den top des wegs verheffen en langs den anderen kant tot aan den voet afdalen Het gras is aan alle zijden van den grond zorgvuldig weggedaan. Men laat er noch plant noch grashalm groeijen en nooit blijft een gevallen blad eenige uren liggen. Wanneer in den herfst de oogsttijd voor de jonge thee is aangebroken, wordt deze zorg opgedragen aan menschen, voorzien van handschoenen en den mond bedekt met een buis, om adem te halen.

Men vreest, dat de kieschheid der Vorsten en der grooten gekwetst worde door de enkele vooronderstelling, dat zulk een kostbaar artikel zou kunnen besmet worden door de aanraking of door den adem van het gemeen. Eenige monsters Japansche thee, maar die men meende niet van de soort te zijn, die voor den keizer en het hof bewaard werd, zijn eenige jaren geleden in Engeland ingevoerd en aan het *East-Indian-house* verkocht, waar zij voornamelijk om hare zeldzaamheid gestegen zijn tot een prijs van drie guinjes het pond.

— Het *Journal des Débats* bevat een belangrijke correspondentie uit Japan, waaruit wij de volgende beschrijving van Jeddo overnemen:

Jeddo kan men verdeelen in drie afzonderlijke deelen: het paleis of liever de groote afgesloten ruimte, waarin het verblijf is van den Sio-goen, van zijn vrouwen, van zijn officieren en van zijn bedienden; bovendien de ministers, het garnizoen en de gijzelaars, die de ambtenaren, met buitenlandsche zendingen belast, hebben achtergelaten. De lange muur, die deze ruimte omgeeft, is niet minder dan tien kilometers in omtrek en toont overal hetzelfde uiterlijk, namelijk een groote muur van graniet met prachtige hellingen, van gras voorzien, en verdedigd door een zeer breede gracht, gevuld met zeer helder water. Deze muur heeft verscheiden poorten, waardoor men aan goed bewaakte bruggen komt, die de gemeenschap met de stad openen. Op dien grooten wal staan bovendien hooge boomen, zoodat men zich onmogelijk een denkbeeld zou kunnen vormen van de verschillende gebouwen, die daarin zijn, zoo hij niet beheerscht werd door een heuvel, van waar men met een goed gewapend oog het een en ander ontdekken kan. Er zijn vier geconcentreerde ruimten; de Keizer heeft de middenste en de personen, die in het keizerlijk verblijf zijn toegelaten, zijn, al naar mate van hun rang, verwijderd.

Zoodra men door de uiterste muur gekomen is, vindt men de fatsoenlijke buurten van de stad, bewoond door de daïmios of prinsen en rijken of hoog geplaatsten, die paleizen van verschillende grootte bewonen, maar alle volgens hetzelfde model gebouwd, namelijk de onderste verdieping eenigzins hoog en daarboven nog een verdieping, bij wijze van plat dak. De poorten zijn in het algemeen zeer schoon, maar meest altijd gesloten. De afwezigheid van vensters aan de straat, de laagte van de gebouwen en het huiszittend leven van de Japanners, geven aan dit geheel, dat wel ferm en uitstekend schijnt, een treurig aanzien, hetgeen nog vermeerderd wordt door de breedte van de straten. Van tijd tot tijd gaan er eenige knechts en leveranciers stil in en uit: de eene of andere norimon glijdt er ongemerkt voorbij. Die uitvinding van norimons is zeker een van de zotste in de wereld, en ik begrijp niet, dat de Japanners daarmee blijven voortgaan; het is geen palankijn en geen draagstoel; men kan er slechts gehurkt en met gekruiste beenen op zitten. Deze schoone buurt wordt levendig, wanneer een ambtenaar naar het paleis gaat, gezeten op een rijk getuigd paard, met verlakte stijgbeugels en den staart in een zijden zak. Ieder heeft een begeleiding, geëvenredigd naar zijn rang, zoodat, als er een groote audientie is, er eenige duizende personen bij elkander kunnen komen, waarvan sommigen hellebaarden dragen, anderen lantarens of groote zwart verlakte doozen, waarin papieren of benoodigdheden van den ambtenaar zijn of gerekend worden te wezen. De derde afdeeling van Jeddo bevat de buurt der kooplieden; deze zondigen niet door een groote mate van rust, want er is een verschrikkelijke verwarring, vooral wanneer de nieuwsgierigheid van het publiek is opgewekt door de verschijning van een vreemdeling. Men vergeeft dan gaarne aan het Gouvernement de opgelegde verpligting, om niet uit te gaan zonder politieagenten, De bevolking toont geen kwaadwilligheid jegens ons, maar in een zóó digten drom en met de nieuwsgierigheid, die een nationale karaktertrek is, kan de wandeling niet aangenaam zijn; verder zijn er die akelige straatjongens, die overal dezelfde zijn te Jeddo en te Parijs. Sommigen van ons hebben eenige koolstronken en strobossen naar het hoofd gekregen; dit is het noodzakelijk lot van hen, die blootgesteld worden aan de kwajongens van een land.

De winkels zijn buitengewoon eenvoudig en er is geen omhaal met uitstallen en uithangborden, hetgeen men in China vrij dikwijls ziet; maar zij zijn goed voorzien en men vindt daar goede en schoone koopwaren. Eindelijk, om met deze beroemde stad Jeddo te eindigen, kan men zeggen, dat zij wel waard is om beschouwd te worden, dat haar aanzien nieuw en geheel ongewoon is; maar spoedig is zij gezien en zeer vervelend. Bestond er niet de prachtige plantengroei, die de omgeving van de pagoden en bijzondere woningen verlevendigt, dan zou de stad Jeddo zeker de somberste stad van de wereld zijn, niettegenstaande haar breede straten en haar bovenmatige reinheid.

Cultuur- en Industrie-Ondernemingen op Borneo.

Slot.

§ 8. *Wegen.* De volgende groote militaire wegen, geschikt voor troepen-bewegingen en het transport van geschut, zijn sedert 1851 aangelegd en worden nog steeds verbeterd en in goeden staat onderhouden. Van Sambas over Seminis, Sapang, Loemar, Lara naar Montrado. Van Montrado naar Singkawang. Van Montrado naar Boedokh. Van Montrado naar Mandar; deze weg is nog niet voor geschut practicabel, maar zal het vermoedelijk in 't begin van 1859 zijn. Van Montrado over Loohabang naar Sedouw. Van Singkawang naar Sedoem. Van Singkawang naar Boedokh. Van Montrado naar Soengei Doeri. Van Soengei Doeri naar Mampawa, en van Mampawa verder tot aan Soengi Poeran. Voorts bestaan er een aantal voetpaden, om van Landakh in Mandar en van Landakh in Sanggouw en Tajan te komen.

Ook in de Chinesche districten en in het Mandarsche zijn vele voetpaden, slechts van één mansbreedte, die soms goed, soms minder, soms bijna onbruikbaar zijn. Het aanleggen van nieuwe en het verbeteren der bestaande wegen maakt eene voortdurende zorg van 't bestuur uit.

§ 9. *Woningen voor Europeanen.* Men moet er op rekenen, dat ook zelfs provisioneel over geene huisvesting voor Europeanen, te Sambas, Pontianak en Mampawa, kan beschikt worden. Mogt men iets vinden, dan is het winst. Een paar Europeanen van fatsoenlijken stand zullen welligt bij de Europesche ambtenaren of officieren kunnen intrekken, doch dit is eene beleefdheid, die wel is waar in den regel wordt aangeboden en goed gemeend, maar daar men het toch niet op aan mag laten komen.

Te Pontianak en Mampawa is volstrekt gebrek aan huisvesting voor vreemden. Te Sambas stonden in 't vorige jaar nog een paar huizen ledig, waarin men tijdelijk eenige personen zou kunnen bergen; zij waren echter reeds bouwvallig, misschien bestaan zij niet meer.

Bij Chinezen of inlanders kunnen ook geen Europeanen geborgen worden; zij zouden het er bovendien allerellendigst hebben.

Mijns inziens behoeft men echter niet voor huisvesting bevreesd te zijn. Men zal toch zeker wel vooraf, uit een middelpunt op Borneo-zelf, bepalen, waar men beginnen wil établissementen te maken. Wanneer nu, te gelijker tijd dat het groote personeel de reis met scheepsgelegenheid aanneemt, een geschikt persoon, die in Indië bekend is, met de mail naar Batavia en van daar naar Borneo vertrekt, dan kan deze of te Sambas of te Pontianak spoedig genoeg eene loods doen oprigten, van voldoende grootte, om alle Europeanen, van welken stand ook, op te nemen en hun tijdelijk goed logies te bezorgen.

Te Sambas zal dat vlugger gaan dan te Pontianak, omdat op de eerste plaats met bamboe gewerkt kan worden en op de tweede niet, althans de bamboe er niet gemakkelijk te verkrijgen is. Men moet dus te Pontianak met hout werken, maar bovendien wordt daar zooveel gewerkt, dat er altijd handen ontbreken, om eenig nieuw werk aan te vangen en spoedig af te maken. De loods te Sambas kan zeer gemakkelijk gereed zijn, voor dat het personeel, dat te scheep reist, daar is.

Ik durf geene bepaalde som noemen, doch, wanneer men in bamboe werkt, heeft men voor eene som van ongeveer *f* 500, zeker al een zeer goed gebouw, voldoende voor een twintigtal personen, met een voor- en achter-galerij en afzonderlijke keuken. Maar stel er nu liever de dubbele som voor, dan zal men zeker niet te laag begrooten. Als men echter in hout werkt, wordt alles veel duurder; dan durf ik niet in de verte eene veronderstelling wagen omtrent de kosten.

§ 10. *Afstanden.* In de eerste plaats laten wij hier eene opgave volgen van den afstand te land, van Sambas naar Mampawa.

a. Van Sambas naar Montrado 90 palen.

b. Van Montrado naar Soengei Doeri 28 palen.

c. Van Soengei Doeri naar Mampawa is de weg nog wel niet gereed, maar zal hij vermoedelijk 20 palen bedragen.

Van Mampawa naar Pontianak loopt de weg, eenige palen lang, over land naar Soengei Taman. Daar eindigt de weg, en wordt de verdere reis over zee afgelegd, 't welk soms eenige uren, soms wel een $^1/_2$ dag duurt. Aan een landweg van Soengei Taman naar Pontianak is vooreerst niet te denken.

Zie hier eenige afstanden over zee. Met een stoomschip doet men de reis van Sambas naar Mampawa in 10 of 12 uren, en van Mampawa naar Pontianak in 4 uren. De reis met een zeilschip hangt van de moesson en den wind af; bij zeer gunstigen wind doet men het in denzelfden tijd als met een stoomschip, bij on-

gunstigen wind en tegen de moesson is er soms geen opwerken tegen; ik-zelf heb met eene kruisboot zes dagen gewerkt, om een afstand af te leggen, dien ik met een stoomschip in zes of acht uren volbragt.

§. 11. *Bijzonderheden van verschillenden aard.* Goede geneeskundige hulp treft men op alle plaatsen aan, waar zich een geneesheer bevindt. Die plaatsen zijn: Sambas: waar een officier van gezondheid 2de klasse is; Singkawang, met een officier van gezondheid 1ste klasse, een officier van gezondheid 3de klasse, en een apothecar; Montrado met een officier van gezondheid 2de klasse; Benkajang met een officier van gezondheid 2de klasse; Soengei Doeri met een officier van gezondheid 3de klasse; Pontianak met een officier van gezondheid 2de klasse, en Sintang met een officier van gezondheid 2de klasse.

Er is een garnizoen van 1215 man infanterie en 100 man artillerie, nagenoeg $^1/_3$ Europeanen en $^2/_3$ inlanders (Javanen en Madurezen.)

Met het toenemen der bevolking, neemt de vraag naar arbeiders toe; daarenboven komen onder de immigrerende Chinezen slechts weinig handwerkslieden voor. De meesten zijn landbouwende mijnwerkers en visschers. De Boeginezen zijn allen, genoegzaam zonder uitzondering, landbouwers. Daarmede bedoelen wij namelijk de immigrerende Boeginezen; onder de vroeger te Pontianak en Sambas gevestigden zijn vele handelaars. De vermeerderende bevolking doet behoefte aan meer woningen ontstaan; daardoor doet zich dus ook weder meer behoefte aan handen gevoelen, om die woningen te vervaardigen, en aan materialen, om ze zamen te stellen. Van daar dus ook nog geene vermindering van arbeidsloonen.

De militaire werken zullen in 1860 voltooid zijn; de voornaamste echter zijn het nu reeds. De civiele werken, thans in aanvang, of wier aanvang geautoriseerd is, zullen waarschijnlijk mede in 1860 voltooid zijn. Dit heeft echter meer speciaal op de hoofdplaats Pontianak betrekking; op de overige plaatsen zal men in 1859 wel reeds geheel gereed zijn.

De drukste scheepvaart is op Singapore. Dan volgt die op Samarang en vervolgens op Batavia en Soerabaija. In sommige tijden des jaars is er ook nog al vaart van Palembang en Sumanap.

Met eene stoomboot reist men van Pontianak naar Batavia in 3 of 4 dagen, en naar Samarang ongeveer in denzelfden tijd. Met een zeilschip, naar omstandigheden, soms in 4 dagen, soms in zes weken en langer.

Een bekwaam architect, ook van den waterstaat, die door de onderneming op Borneo gevestigd wordt, zal er van veel nut zijn in het projecteren en construeren der gebouwen, het graven der afwateringen, der kanalen enz. Voor het maken der wegen is hij minder noodig, want dat kan hij toch niet alléén doen; daartoe is de krachtige hand van het Gouvernement noodig. Zulk een persoon zal men goed moeten betalen, want in den aanvang is zijne taak niet gemakkelijk.

Op de vraag, wat beter is, één hoofd-directeur over de geheele zaak, met de noodige onder-directeuren, of op verscheidene punten één directeur, bijvoorbeeld één te Sambas, één te Mampawa, één te Pontianak, enz. — antwoorden wij zonder aarzelen: één hoofd, één bevel, één geest, die alles bestuurt. Er moet slechts één directeur wezen, die bij voorkeur zijn verblijf heeft op de hoofdplaats Pontianak, waar hij vele vraagpunten, die zich zullen voordoen, met den resident mondeling zal kunnen behandelen toelichten en ten einde brengen.

Hij moet met eene onbepaalde volmagt kunnen handelen; men moet hem niet aan banden leggen; men moet niet, bij voorbeeld, van 's Gravenhage of Amsterdam uit, in de verafgelegen kolonie, alles zelf willen besturen en regelen. Men kieze niemand, dien men niet onbepaald kan en wil vertrouwen; maar als men zoo iemand gekozen heeft, dan geve men hem doel en rigting aan, en late hem verder zelfstandig handelen. Hij moet onder-directeuren op die plaatsen kunnen aanstellen, waar hij dat noodig zal achten, en deze moeten hem dadelijk ondergeschikt zijn. *(Red.)*

Ingezonden Stukken.

Batavia, 30 *Maart* 1858.

Mijnheer de Redacteur!

Beleefdelijk verzoek ik UEd. aan onderstaande regelen eene plaats in uw blad te willen inruimen. Ik twijfel er bijna niet aan, of UEd. zult aan mijn verlangen willen voldoen, evenzeer als UEd. mijn vroeger opstel zoo welwillend, zelfs ongecorrigeerd, hebt willen plaatsen.

Ik schaam mij volstrekt niet om te bekennen, dat ik geen groot scribent ben, zulks is van een zeeman niet te verwachten; evenmin behoef ik het thans te verbloemen, dat ik dit mijn geschrijf door eene meer met zulk werk gemeenzame hand heb doen nazien en verbeteren, zulks had ik reeds den vorigen keer moeten doen, maar ik heb zulks als toen verzuimd, vervoerd als ik werd door mijne zeer te verontschuldigen drift over de zoo onjuist tegen mij gerigte aanvallen. Na deze ronde bekentenis twijfel ik niet, of men zal den eerlijken zeeman ontheffen van den spot, dien hij zich welligt heeft op den hals gehaald, dat men in één woord meer op de zaak — zelve dan op de bewoordingen, waarin, die vermeld is, zal acht geven.

Een omstandig verhaal van de toedragt der zaak is door mij in uwe handen gegeven, dat stuk is ter getuigenis der waarheid geteekend door den heer Vernet, assistent-resident van Indramaijo, door den heer Halkema, griffier bij den Landraad aldaar, en door den heer Bernasco, boekhouder van den heer Heckler, zoomede door mijne beide stuurlieden. Mag ik UEd. beleefdelijk verzoeken, dat relaas eenigen tijd onder uwe berusting te laten blijven, ter inzage van degenen, die na lezing van het hierondervolgend extract daaruit, nog aan de waarheid mogten twijfelen.

Zoowel uit het geheele verhaal als uit het extract daaruit, en als uit het vroeger, hoewel gebrekkig, door mij mede gedeelde, zal elken onpartijdigen ten duidelijkste blijken, dat ik mijn pligt heb gedaan als Christen en als zeeman, niet meer, maar ook niet minder. Ik vraag geene loftuitingen of belooning, volstrekt niet, want zoo als gezegd is, ik deed niets meer dan zeemanscostuum medebrengt, daarentegen eisch ik regtvaardiging: ik verlang dat het publiek de juiste waarde leere kennen van de tegen mij ingebragte klagten en schimpschoten.

Hulde doende aan het vernuft en de geestigheid van den heer G(laser), betreur ik het dat zijne hem door natuur en opvoeding geschonkene gaven, hem niet op een standpunt hebben gebragt, waar die van meer nut voor de Maatschappij zouden geweest zijn, terwijl ik het tevens betreuren moet voor zijne eigenwaarde, dat hij dat vernuft en die geestigheid verspilt aan iemand die, eigener bekentenis, daarin niet tegen hem is opgewassen en vooral, dat hij zulks doet in omstandigheden, die hij duidelijk bewijst niet te hebben gekend; hij heeft mij als uit spotternij het woord *philantroop* toegeroepen, ik neem dat gaarne aan, maar niet als spotternij. Het weidsche woord ter zijde latende, ben ik overtuigd te hebben gehandeld in de beteekenis van dat woord en ik wensch hem de overtuiging en het voornemen toe, van nimmer *minder* philantrophisch te hebben gehandeld of te zullen handelen, dan door mij is geschied.

En hiermede, Mijnheer de Redacteur, neem ik voor goed afscheid van UEd. en van UEds. geachte lezers — wat er ook verder misschien nog tegen mij mogt geschreven worden, ik zal zwijgen, mij verlatende op de geregtigheid mijner zaak en op het onder uwe berusting zijnde document.

Met de meeste achting verblijf ik

UwEd. Dw. Dienaar
R. P. TJEBBES Pz.
Gezagvoerder van het Nederlandsch schip *Almelo*.

***EXTRACT** verhaal van het voorgevallene.*

Tijdens het ongeval, der *AllegondeJacoba* overkomen, bevond ik mij aan wal, om mijne uitklaring te doen, daarmede bezig zijnde ontving ik tegen 1 uur 's namiddags berigt van boord, dat men noodschoten van het vast zittende schip had gehoord, vragende de stuurman tevens om order hoe te handelen.

Ik begaf mij dadelijk naar den Assistent-Resident, gaf hem kennis van het gebeurde en besloten wij toen beiden naar de reede te gaan en, zoo daar mogelijkheid toe bestond, naar het vastzittende schip. Wij begonnen met eenige praauwen te pressen, zonden die naar buiten om het schip te ligten en begaven ons toen op weg naar de reede. Door slecht weder, sterken tegenwind en stroom, gelukte het ons eerst tegen den ochtendstond om uit de rivier en aan boord van mijn schip te komen, na herhaalde malen gevaar te hebben geloopen, van om te slaan door rollende zeeën, die ons herhaaldelijk weder in de monding der rivier terugsloegen.

Het weder bedaard zijnde, ging de Assistent Resident naar boord van het vastzittende schip, om aldaar die assistentie te geven, die hem ten dienste stond. Overtuigd zijnde van de kennis en de activiteit van den gezagvoerder van het vastzittende schip, de hulp, hem door het Plaatselijk Bestuur te geven, kennende, en wetende dat er behalve mij-zelven nog een Holl. gezagvoerder op de reede lag, om zoo noodig nog assistentie te kunnen verleenen, kwam het mij voor, dat ik in het voordeel van de aan mijne zorg toevertrouwde belangen, niet langer op de reede van Indramaijoe mogt blijven liggen. De *Almelo* uitgeklaard zijnde, ging ik dus onder zeil, de overtuiging medenemende van te hebben gehandeld, zoo als behoorde.

Het verleenen van Crediet bij openbare verkoopingen en de vendu-meesters te Batavia.

Volgens de nieuwe Redactie van *art.* 24, betrekkelijk het verkoopen op crediet of à contant enz., Staatsblad 1820 no. 48, moet ten aanzien van alle publieke verkoopingen, voornamelijk in het oog worden gehouden, dat geen crediet zal worden verleend, dan aan ingezetenen op de plaats der verkooping gedomicilieerd; zijnde de vendu-meesters evenwel bevoegd, om aan hen *alléén* het crediet te weigeren, *wanneer zij in hunne betaling achterlijk zijn.*

De vendu-meesters te *Batavia* willen echter beweren, dat het verleenen van crediet, zich alleen bepaalt, bij een ambtenaar, die een inkomen geniet van niet minder dan *f* 150 s'maands, waarom dan ook geen Gouvernements klerk, hoe soliede hij ook is, eenig crediet bij openbare vendutiën kan erlangen, ofschoon zulks, naar ons inzien, geheel strijdig is, met de bedoeling van het hiervoren aangehaalde voorschrift.

Dat de vendu-meesters aan hen, die na afloop der vierde maand, na den verkoopdag, in de voldoening ten achteren zijn, en die *niet* op de plaats, waar de verkooping plaats vindt, gevestigd zijn — het crediet weigeren, zooals de bepaling het voorschrijft, willen wij hun volgaarne toegeven, vermits op hen de verpligting rust, om zich daaromtrent te verantwoorden; — maar, waarom zij onderscheid tusschen een gouvernements-ambtenaar en een gouvernements klerk maken, dit gaat ons begrip te boven, vooral, wanneer deze laatste, als een soliede ingezeten bekend staat, en het vendukantoor *nooit* te kort heeft gedaan.

Het komt ons voor, dat een gouvernements klerk *even zoo goed* aanspraak mag maken op het toegestane crediet bij publieke verkoopingen, als een gouvernements ambtenaar, mits niet te bovengaande het tractement, dat hij geniet, en dat, bij ondervondene wanbetaling (in welk geval dat crediet immer kan worden geweigerd), op het tractement van een klerk *even zoo goed* korting kan worden gevraagd, als op dat van een ambtenaar, waarop het vendukantoor, boven alle andere particuliere schuldeischers, de voorkeur heeft.

Na hiervoren onze gevoelens te hebben nedergesteld, waarmede elke onpartijdige zich voorzeker zal vereenigen, willen wij ons veroorloven, het vendupartement, langs dezen weg, beleefdelijk in overweging te geven, om, bijaldien er bij dat collegie geene bedenkingen tegen bestaan, te bepalen, dat aan elk soliede ingezeten dezer plaatse, hetzij klerk of ambtenaar, het gewoon crediet bij openbare verkoopingen zal worden toegestaan, niet te bovengaande het door hem genoten wordende tractement, en dat, bij ondervondene wanbetaling, dit crediet immer zal worden geweigerd.

J. K.

Redactie

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM		NAAR
Maart	24	Engelsch	Faumauth Castle	King	Shanghay	3	Maart	Engeland.
″	—	Amerikaansch	Annie Buckman	Potter	Singapore	17	″	Boston.
″	26	H. B. M.	stooms Hornet	T. R. H. R. J. Viscount Gilfort	″	22	″	Engeland.
″	—	Amerikaansch	Rul Gauntled	Thomas Andrews	Manila	10	″	New-York
″	—	Nederlansch.	Bulgersteyn	B. Verhagen	Kaap de Goede Hoop	23	Jan.	Batavia
″	27	Amerikaansch	Rosette	Piesce	Macao	9	Maart	New-York.
″	—	″	Currituak	Ruowles	New-York	7	Nov.	Shanghay.
″	—	Engelsch	Wolverine	J. McEwan	Malabaar	27	Jan.	Hongkong.

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Maart	27	Nederlandsch	schip	Zeelandia	W. Blaakhert	Samarang	22 Maart	Maclaine, Watson & Co.
″	—	″	bark	Catharina en Geertruida	E. E. Mos	Sydney	18 Jan.	Jacometti, & Co.
″	—	Zweedsch	″	Famiellien.	A. W. Cederberg	Port Elisabeth	16 Febr.	Busing, Schröder & Co.
″	—	″	″	Elisabeth.	J. H. Knoll	Stokholm	15 Oct.	″
″	—	Nederlandsch	schip	Doggersbank.	J. D. Valentien	Pecalongan	21 Maart	J. Cezard, & Co.
″	—	Bremer	″	Asia	Nutshorn	Macao	6 Maart	Van Ommeren, Rueb & Co.
″	—	Ned. Indisch	″	Padang Pandjang	J. Worthington	Samarang	24 Maart	Lim Hoa.
″	—	″	brik	Tartar	Tan Ingok	Cheribon	18 Maart	Gezagvoerder.
″	—	Nederlandsch	schip	Burgemeester Hoffman	N. A. Dijkema	Indramaijo		Van Ommeren, Rueb & Co.
″	—	Fransch	″	Estelle et Reine	E. L. de la Chapelle	Melbourne		E. Moormann, & Co.
″	—	Engelsch	schoener	Nena	R. Jully	Bangkok	14 Maart	Morgan, Melbourn & Co.
″	28	Nederlandsch	bark	Constantia	E. Monemon	Soerabaija		Van Ommeren, Rueb & Co.
″	—	″	″	Java's Welvaren	Doornbos	Pecalongan	24 Maart	Paine, Stricke, & Co.
″	—	Amerikaansch	schip	Golden Horn		Melbourne		″
″	—	Pruissisch	″	Johanna Wagner	Woerst	″		Metzendorff, Wilman, & Co.
″	—	Nederlandsch	″	Californie	M. de Wijn	Texel	9 Dec.	B. Kopersmit & Co.
″	29	″	bark	Bulgerstein	B. Verhagen	K. de G. Hoop	23 Jan.	Van Ommeren, Rueb & Co.
″	—	Nederl. Ind.	stooms.	Menado	A. Couteron	Soerabaija	25 Maart	W. Cores de Vries.
″	—	″	brik	Al Rachman.		Banjermassing		Buijs, Jacobsen & Co.
″	—	″	″	Pasekan.		Pecalongan		Gezagvoerder.
″	—	Zweedsch	bark	Victor	Prehn	K. de G. Hoop		″

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Maart	27	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Singapore
″	—	Amerikaansch	schip	Witch	S. Hultman	Soerabaija
″	28	Nederlandsch	″	President Plate	J. C. Harten	Nederland
″	—	″	bark	Eersteling	A. P. Armstrong	Sumanap via Tjilatjap
″	—	″	″	Jeannette en Agatha	A. Kleindert	Cheribon
″	—	″	″	Cornelis Smit	R. Werdenaar	Nederland via Cheribon
″	30	Engelsch	schip	Emma	Underwood	Singapore
″	—	Oldenburgsch	bark	Amerland	Pophen	″
″	—	Nederlandsch	″	Maria Elise	van der Putte	Nederland via Soerabaija

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Eva Johanna*	H. de Boer	Amsterdam	Haager & Schuurman.
″	″	Zeevaart*	Biesthorst		″
″	″	Holland	Auffmorth	Samarang en Soerabaija	Schimmelpenninck & Co.
″	″	Gouverneur-Generaal Duijmaer van Twist	Hoeksma	Padang	″
″	″	Yssel	Maarschalk	Cheribon via Sam. en Soer.	″
″	″	Christiaan Louis	W. de Vos		″
″	″	Java's Welvaren	Doornbos	Amsterdam	Paine, Stricker & Co.
″	brik	Catharina Geertruida	E. E. Mos	″	Jacometti & Co.
″	bark	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
″	schip	Nassau*	Huffnagel	Japan	Dümmler & Co.
″	″	Zeelandia*	W. Blaakhert	Australie	Maclaine, Watson & Co.
″	bark	Regina Maria*	S. Ouwehand		″
″	″	Admiraal de Winter*	Jansen		van Ommeren, Rueb & Co.
″	″	Princes Sophia	A. P. Hoffman		″
″	″	Ida Wilhelmina*	B. P. van Wyland		″
″	″	Eensgezindheid*	B. G. Flik		B. Kopersmit & Co.
″	schip	Vijf Gebroeders*	G. J. Teensma		″
″	″	Elisabeth en Antoinetta*	A. P. Besier	Samarang en Soerabaija	″
″	″	Californie*	M. de Wijn		″
″	bark	Biesbosch*	J. H. Mugge		″
″	″	Aegida en Paulina*	T. K. Veltman	Samarang en Soerabaija	″
″	schip	Wilhelmina.	van Dalen		de Weerdt, Ruijl & Co.
″	″	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		J. Cezard & Co.
″	bark	Juno	G. J. Bruijns	Ned. via Tjilatjap	″
″	″	Maria Veronica	Mulder		E. Moormann & Co.
″	″	Jan Daniel*	Hagers		Metzendorff, Wilmans & Co.
″	″	Whampoa	van der Hoff		″
″	schip	Maria Elisabeth Margaretha*	Bauditz		″
Nederl. Ind.	bark	Iskandria*	D. F. Varkevisser	Soerabaija via Samarang	B. J. Jacobs.
″	″	Lachmadie	Said Alhabsie		″
″	″	Kim Tiangtaij*	Kwee Simtjie	Palembang	Buijs, Jacobsen & Co.
″	brik	Berkat*	Sohot	Banjermassing	″
″	″	Kaliemaas*	Sech Bagawie	Palembang	″
″	bark	Sara Eleonora*	D. Schuijmer	Samarang	Cassalette & Co.
Engelsch	brik	Jamar*	J. J. Ross		Maclaine, Watson & Co.
″	″	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	″
″	″	J. C. Ross*	Ballard	Cocos Eiland	Wilson & Co.
″	schip	Melbourne*	Cooper	Singapore	Martin, Dyce & Co.
Fransch	bark	Johanna*	Wetzel		C. Bahre & G. Kinder.
″	schip	Estelle et Reine*	E. L. de la Chapelle		E. Moormann & Co.
″	″	Albert Cezard*	Dolu		J. Cezard & Co.
Zweedsch	bark	Francesca*	N. Moller	Singapore	″
″	″	Elisabeth*	J. H. Knoll		Busing, Schröder & Co.
″	″	Famielin*	A. W. Cederberg		″
″	″	Dygden*	Pettersson	Nederland	C. Bahre & G. Kinder.
″	″	Löven*			Metzendorff, Wilmans & Co.
Pruissisch	schip	Johanna Wagner*	Woerst		″
Deensch	bark	Concurrent*	Davidson		″
Amerikaansch	″	Golden Horn*			Paine, Stricker & Co.
″	schip	Time*	Howes		″
″	″	Marcellers	R. B. Haltet	Amerika	Maclaine, Watson & Co.
″	″	Black Sea*	Cate	Californië	The Borneo Comp. Limited.
Meckelenburgsch	″	Christine Breukelmann*	Voss		Metzendorff, Wilmans & Co.
Hamburgsch	brik	Gustav*	Nielsen		″
″	schip	Neumuhlen*	Heuer		″
″	″	Melbourne*	Jessen		″
″	bark	Makassar*	Gödje		″
″	″	Dorothea*	Gautschow		″
″	″	Congo*	Duise		C. Bahre & G. Kinder.
″	″	Christiaan*	Binder		″
Belgisch	″	Maria en Louisa*	van der Heijden	Soerabaija	Adam & Co.
Bremer	″	Leontine*	Schweitzel		E. Moormann & Co.
″	schip	Asia*	Nutshorn		van Ommeren, Rueb & Co.

Aangekomen Schepen te *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	16	Ned.	schip	Derkina Titia	P. Esink	Batavia
″	17	N. I.	stooms.	Menado	A. Couteron	Moluccos
″	—	Ned.	schip	Eersteling	T. G. C. Mann	Passoeroean
″	—	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	″
″	—	Bal.	schoen.	Doris	Tan Tiksan	Balie Badong
″	—	N. I.	bark	Rachmanie	MarsoekOsman	Grissee
″	—	Ned.	″	Patriarch Samhiri	G. G. Llon	Batavia
″	18	″	schip	Ferdinand en Louis	J. K. de Weerd	″
″	19	″	″	Zeenimph	Witsen Elias	″
″	20	N. I.	bark	Fothus Seroer	Said Bagawie	Samarang
″	21	Ned.	schip	Minister Torbecke	C. van Duijn	uit zee terug
″	—	″	″	Stad Nijmegen	H. P. Cruijs	Pasoeroean
″	—	N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	″
″	—	″	bark	Voolkoos Seroeo	Sech Cuhasoan	Grissee
″	—	Ned.	schip	De Zwaan	K. J. v Hemert	Samarang
″	22	N. I.	stooms.	Banda	W. Vogel	Batavia
″	—	Ned.	schip	Zephir	N. J. de Vries	Pasoeroean
″	—	Zweed.	″	Catharina	C. Olsson	Batavia
″	—	N. I.	bark	Al Adenie	Hadjie Hassen	Grissee

Vertrokken Schepen van *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	16	N. I.	bark	So-ootdin	Sech Boeesa	Bandjermass.
″	17	Ned.	schip	Bellatrix	van der Wijck	Nederland
″	—	N. I.	bark	Witch of the Wave	Djin	Pasoeroean
″	—	H. B. M.	Oorl.st.	Prince Arthur comm.	J. Tronson	Bombay
″	—	N. I.	″	Samarang lt. t/z 1ste kl.	D'Hamourt	om de Oost
″	—	″	bark	Gaua Salim	Sech Serafie	Timor Koep.
″	18	Ned.	″	Pictura	K. H. Lionhart	Toeb. en Remb
″	—	N. I.	″	Borneo	Goe Bantak	Bandjermass.
″	19	″	stooms.	Madura lt. t/z 1ste kl.	A. P. Klerck	Boni.
″	—	Ned.	schip	Ida Elisabeth	H. Kramer	Nederland
″	20	″	″	Afrika	G. Mannourij	″
″	—	″	″	Emilie	A. de Wolff	China
″	—	N. I.	bark	Fathool Mobarak	Said Segaf	Banka
″	—	″	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Bat. en Sam.
″	—	Ned.	schip	Hollandia	C. C. Rnige	Batavia
″	21	″	″	Cornelia Geertruida	G. E. Hoeksma	Pasoeroean
″	—	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	″
″	—	Eng	schip.	Oxus	Walace	[illegible]
″	—	Z. M.	stooms.	Medusa kapt. lut., t/z.	W. v. Meeteren	om de Oost

In lading liggende schepen *te Soerabaija.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING	AGENTEN.
Nederlandsch....	bark	Johanna Maria Christina	C. Gorter		Fraser, Eaton & Co.
"	"	Louise Jacoba Johanna	Baumgarten		"
"	"	Drie Vrienden	L. P. Anderson		"
"	"	Zaanstroom	Schaap		Schimmelpenninck & Co.
"	schip	Derkina Titia	Evink		"
"	"	O. I. Packet	Postma		"
"	"	Nederland	Hoekstra	Amsterdam	"
"	"	Zeenimph	Witsen Elias		"
"	"	Eersteling	Mann		J. F. van Leeuwen & Co.
"	"	Ary Scheffer	Kunst		"
"	"	Minister Thorbecke	C. van Duijn		"
"	bark	Laurens Koster	Koenen		"
"	"	Delfshaven	Schaap qq.		B. Kopersmit & Co.
"	"	Baltimore	Brakke		"
"	"	Patriarch Samhiri	G. G. Lion	Nederland	"
"	"	De Zwaan	K. J. van Hemert	"	"
"	"	Stad Gouda	K. D. Breuning		B. J. van Eck & Co.
"	"	Gebroeders Houtman	C. J. Bax		"
"	"	Broedertrouw	Rotgans	Amsterdam	"
"	"	Stad Nijmegen	H. P. Cruijs	"	"
"	"	Ferdinand en Louis	De Weerd		McMillan & Co.
Nederl. Indie....	"	Wilhelmina Cox	Deibel		Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
"	"	Union	G. Schuit		B. J. van Eck & Co.
Engelsch.........	"	Sophia Fraser	Morris		Hill, Broekman & Co.
"	"	Fleda	Sauders		"
"	"	Sea Witch	Devine	Australie	P. Kervel & Co.
Bremer..........	"	Franklin	F. H. Stokman	Falmouth	B. J. van Eck & Co.
Balische..........	brik	Doris	Tan Tik Tjan	Balie	Hill, Broekman & Co.

Aangekomen schepen te *Indramaijoe.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	17	N. I.	bark	Saijool Gair	Sech Rachman	Cheribon

Aangekomen schepen te *Cheribon,*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCKEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	14	N. I.	bark	Kim Tiksing	Oeij Mooij	Batavia
"	—	"	brik	Oceaan	Liangsoeij	"
"	—	Ned.	bark	Admiraal Piet Hein	L. Hazewinkel	"
"	26	N. I.	stooms.	Banda	Vogel	Soerabaij
"	17	Ned.	bark	Koning Willem II	v Eijk Mekman	Batavia

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	15	N. I.	bark	Kim Teksing	Oeij Mooij	Samarang
"	—	"	brik	Oceaan	Liangsoeij	Tagal
"	16	"	stooms.	Banda	Vogel	Batavia
"	—	Ned.	bark	Eduard Marie	M. J. Remmers	China
"	18	"	"	Almonde	H. J. Surie	Ned. via Bat

Aangekomen schepen te *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	18	N. I.	brik	Oceaan	Liangsoeij	Cheribon

Vertrokken schepen van *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	14	N. I.	bark	Inggoan	Liem Kimwan	Riouw

Aangekomen schepen te *Pekalongan*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	15	N. I.	brik	Tartar	Tan Ingok	Jawana

Vertrokken schepen van *Pecalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	18	Ned.	schip	Doggersbank	Valentine	Nederland
"	—	N. I.	brik	Tartar	Tan Ingok	Batavia

Aangekomen Schepen te *Palembang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	4	N. I.	bark	Gedjong Pandau	Iong Kingjang	Singapore

Vertrokken schepen van *Palembang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	7	N. I.	brik	Djelanie	Said bin Alie	Batavia

Aangekomen Schepen te *Banjoewangie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Feb.	1	Ned.	schip	Laura en Adèle	von Noël	Soerabaija
"	4	"	"	Ardjoeno	Rapp	Samarang
"	6	"	"	Drie Gezusters	Fischer	Soerabaija
"	7	"	"	Jhr. Mr. v d W v Putt	Lammerts	"
"	—	Amerik.	"	Sunbeam	Cromwell	walvischv,
"	11	Zweed.	brik	Prins Oscar	B. A. Oberg	Soerabaija
"	12	Ned.	"	Rhijnvis Feith	Lammerts	"
"	—	"	schip	Valparaiso	E. J. Kok	Samarang
"	—	"	"	Louise	P. Buijs Jr.	Soerabaija
"	—	Zweed.	"	Emma	T. Nordwan	Samarang
"	13	Bal.	brik	Gruda	Haberbier	Balie Badong
"	18	Ned.	schip	Wildeman	A. J. Driest	Soerabaija
"	20	"	"	Abel Tasman	J. R. Rijken	Samarang
"	—	"	"	Jacob	J. H. Börger	Soerabaija
"	21	Amerik.	"	John A. Robb	A. Beker	walvischv.
"	26	Ned.	"	Alcyone	H. C. Haacke	Soerabaija

Vertrokken Schepen van *Banjoewangie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Feb.	5	Ned.	schip	Ardjoeno	Rapp	Amsterdam
"	8	"	"	Jhr. Mr. v d W v Putt.	Lammerts	"
"	9	"	"	Drie Gezusters	Fischer	"
"	11	"	"	Laura Adèle	von Nöel	Nederland
"	12	"	"	Provincie Drenthe	H. Bekkering	"
"	13	Zweed.	brik	Prins Oscar	B. A. Oberg	Stockholm
"	—	"	schip	Emma	Th. Nordwan	"
"	14	Ned.	"	Louise	P. Buijs Jr.	Amsterdam
"	15	Amerik.	"	Sambean	Cromwell	Om de Zuid
"	—	Ned.	"	Valparaiso	E. J. Kok	Rotterdam
"	—	Bal.	brik	Gruda	Haberbier	Batavia
"	20	Ned.	schip	Wildeman	A. J. Driest	Amsteadam
"	21	"	"	Abel Tasman	J. R. Rijken	Rotterdam
"	—	"	"	Jacob	J. H. Borger	Amsterdam
"	27	"	"	Alcyone	H. C. Haacke	"
Maart	1	"	brik	Rhijnvis Feith	Lammerts	"

Aangekomen schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	8	N. I.	bark	Fathol Madjiet	Said Asegaf	Soerabaija
"	9	"	schoen.	Sophia	Siendoe Djaija	"
"	11	"	brik	Seedoel Barie	Said Aboebakar	Bezoekie
"	12	"	"	Marzoek	Sech Bahawie	Soerabaija
"	—	Ned.	bark	Jan Schouten	Coening Meijer	"

Vertrokken Schepen van *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	11	N. I.	schoen.	Fathal Haer	Sech Beladram	Moluccos
"	12	"	bark	Fathol Madjiet	Said Asegaf	"

Vertrokken Schepen van *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	14	N. I.	schip	Ernst Willem	M. Pauline	Sumanap

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 29sten Maart 1859.

Arak, *f* 40,—.
Koffij, Java,
——— Padang *f* 33,50.
Suiker, N°. 16. *f* 19.—.
Rijst, Indramaijoe met zakken.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 145.— @ *f* 165.—
——— " " 2de " *f* 140.
——— Carga *f* 120,— @ *f* 125,—
Wisselkoers op Holland 6/m pari @ 99 %.
" " Engeland, 6m/zigt *f* 11,62 ℔ £.

Te SAMARANG, den 25sten Maart 1859.

Koffij, *f* 32,50 op lev. geb. oogst opgeruimd.
Suiker N°. 16, *f* 19,— oogst opgeruimd. *f* 17.— op lev. geboden.
Indigo, *f* 4,25 afgedaan.
Koehuiden, *f* 60,— ℔ kodie, oplev. aangeboden.
Buffelhuiden, *f* 60,— ℔ kodie idem.
Staart Peper, *f* 58,— nog niet ter markt.
Rijst ordinair wit, *f* 145,— @ *f* 150,— ℔ koijang @ 28 picol. zonder zakken
" carga " *f* 120,— @ *f* 125,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 18,—
Katjang " *f* 17,—
Rotting *f* 7,— @ *f* 8,— Bandjermassing niet voorhanden.
Kadjang Matten, *f* 9,—
Wisselkoers op Holland 6/m. dato 99% @ pari. nom. geen papier.

Te SOERABAIJA, den 26sten Maart 1859.

Suiker N°. 16 ℔ picol *f* 19,—
Koffij nominaal.
Rijst, (carga) ℔ koyang *f* 130,— @ *f* 140,—
" (witte) " " *f* 160,— @ *f* 170,—
Koehuiden ℔ 100 stuks
Arak ℔ legger, *f* 50,—
Olie (Klapper) — *f* 14,—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten.
Rotting, *f* 10.— @ *f* 12,—
Wisselkoers pari.

Te PASOEROEAN, den 23sten Maart 1859.

Suiker, No. 16, *f* 17,— op lev. geb.
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 180,—
Id. (carga) " " " 130,—
Olie, (klapper) " pic. " 19,—
Id. (katjang) " " " 17,—
Wisselkoers, @ 99 % pari.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te **Batavia** *van den 22 tot en met den 29 Maart 1859.*

Aanvoer.

Van Melbourne per Ned. schip *Maria Elisa,* gez. van der Putte, agt. E. Moormann en co.

2200 tobb. staal, 6408 stav. ijzer, 17 bund. do. 48500 metselsteenen, *Agenten.*

Van Singapore per N. I. stoomb: *Koningin der Nederlanden,* gez. Lewis, agt. Maclaine, Watson en co.

6 bn. koopmanschappen, 1 kt. zeep, 3 do. was, 1 zak geeloker, *Joakim.*
39 coll. koopmanschappen, *Lim Hoa.*
2 coll. manufact., *Said Hoesin Abdulla,*
62 zakk. salpeter, 100 vs. verf, 5 pakk. gedr. visch, 1 kt. medicijnen, 3 kn. koopmanschappen, 1 pak do. 1 do. goudgeld, *Order.*
3 kn. manufact., *B. Andreas en co.*
1 kt. zeep, 1 zak geeloker, *Gaspers en co.*
1 kt. manufact., *C. Bahre en G. Kinder.*
13 kn. regalen, *Agenten.*
1 kt. goudgeld, *Said Moh. bin Salee.*
5 roll. vilt, 53 kn. linnenplaten, *van Slooten, Morgan en co.*

Van Samarang per Ned. bark *Yssel,* gez. Maarschalk, agt. Schimmelpenninck en co.

1 bn. manufact., 19 tross. touw, 1 kt. satijn, 3 do. tuigen, 324 pic. koffij, 578 ps. buffelhuiden, 1 kt. wasdoek, 1 do. regenjassen, 3 vn. patjols, 2 kn. diversen, 2 do. lampen, 2 do. parasols, 2 vn. messen, 1 kt. speeldoozen, 3 do. menie, 74 ps. schoppen, 1 vt. spijkers, 3 kn. terpentijn, 1 vt. do. 2 kn. touwwerk, 2 pakk. zeeften, 18 slijpsteenen, 4 ankers, 3 tross. touw, 12 bankschroeven, *Order.*
1500 ks. zeep, *Gumprich en Strauss.*
13 vn. kruid, *Tolson, Hunt en co.*
13000 ℔ kruid, 28 kn. gouv. goederen, 1 koker do. *Gouvernement.*

Van Palembang per N. I. bark *Djelanie,* gez. Said Moh. bin Alie.

522 pic. ongebl. katoen, 25 do. dammer, 7 do. benzoin, 1000 th. zeilgaren, 650 dakpannen, *f* 7000 zilv. munt, *Gezagvoerder.*
144 pic. rotting, 83 do. dammer, *N. H. M.*
2750 th. zeilgaren, 48 corg. houtwerk, *Sech Salim Boegies.*
36 pic. benzoin, 5 do. peper, 15 do. tabak, 36 corg. houtwerk, *Tjoa Hian Eng.*

Van Indramaijo per per Ned. bark *Almelo,* gez. Tjebbes, agt. Schimmelpenninck en co.

5727 pic. rijst, 41 vs. spijkers, 2 ijzeren geldkisten, 1 zak merken, *Order.*

Uitvoer.

Naar Palembang per Ned. bark *Louis Meijer,* gez. Hazewinkel, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

20 vn. bier, 33 kn. wijn, 2 do. vruchten op water, 3 do. bitter, 3 do. glaswerk, 1 md. haring, 20 md. bier, 2 kn. provisien, 2 do. wijn, 6 kazen, 11 tromm. beschuit, 30 vs. boter, 6 vs. geslagt, 220 keld. genever, 6 md. suiker, 40 ks, cognac, 3 do. limonade, uit entrep. *van der Meulen en co.*
25 keld. genever, uit entrep. *Agenten.*
25 kn. ongebl. katoen, 40 bn. rood garen, 2 kn. sarongs, 1 do. doeken, 2 do.. slendangs, *N. H. M.*
91 coll. provisien, *Aan boord gebleven lading.*
21 legg. water, 4 vad. brandhout, 115 ℔ brood, 716 do. visch, 1 do. peper, 2 do. thee, 7 do. uijen, 43 do. sago, 172 do. koffij, 25 vn. vleesch, 9 coll. provisien, 774 ℔ boonen, 3 ank. azijn, 1 do. genever, 6 fl. wijn, 4070 ℔ rijst, 17 kann olie, 400 granaten, 10 vt. buskruid, 9 do. patronen, 2 do. kleederen, 50 ks. kogels, 2 tromm. slaghoedjes, 13 coll. artill. goederen, *Gouvernement.*

Naar Manila, Japan en China per N. I. brik *Henriette,* gez. Robinson, agt. Schimmelpenninck en co.

16 tross. touw, 100 pic. rotting, 100 ps. koehuiden, 287 do. buffelhuiden, 50 keld. genever, 1 kt. parfumerien, 1 do. zadelwerk, 1 do. jagtgeweren, 25 do. vensterglas, 184 ks. zeep, 100 ks. do. 10 ks. kurken, 10 ks. sla olie, 15 do. glaswerk, 3 do. boeken, 2 do. chitzen, 1 do. percussions, 1 do. scheeps instrument, 2 do. woll. dekens, 1 do. doeken, 6 bn. drills, 1 kt. madapoll,, 3 do. timmermansgereedschappen, 1 bl. polimieten, 1 vtn. hagel, 60 pic sapanhout, 2 kn. klokken, 10 pic. buffelhoorn. *Agenten.*
f 1000 zilv. munt, *van der Meulen en co.*
8 kn. glaswerk, 22 coll. provisien, 22 kn. blik, 19 pic. lood, 8 kn. wijn, 2 geweren, 4 vs. kruid, 1 kt. laken, uit entrep. *Cassalette en co.*
6 vn. vleesch en spek, 3 do. erwten, 1 kip stokvisch, 2 ank. azijn, 24 vs. boter, 1 pul patent olie, *Batenburg en co.*
1 kt manufact, uit entrep. *B. van Leeuwen en co.*
4 ps. geschut, uit entrep. *Reynst en Vinju.*
2 kn. manufact., uit entrep. *Busing, Schröder en co.*

Voor Manilla.

f 5000 zilv. munt, 6 keld. genever, uit entrep. *Agenten.*
100 legg. arak, *Pitcairn, Syme en co*
798 pic. rijst, 1030 ps. zilv. munt, *Paine, Stricker en co.*
25 kn. pajongs, *Haager en Schuurman.*
3 vn. vleesch en spek, 1 do. boter, ...

Naar Australie per Eng. bark *Regea,* gez. Arguhard, agt. Hunter, Houghton en co.

2301 pic. suiker, 90 do. peper, 118 do. koffij, 500 do. rijst, 5 do. notenmuscaat, 1 do. foelie, *Agenten.*
20 pic kruidnagelen, *Sech Moh. Bafadal.*

Naar Rembang en Soerabaya per N. I. bark *Java,* gez. Worthington, agt. Schimmelpenninck en co.

6 kn. bladkoper, 3 vn spijkers, *Plump en co.*
2 masten, 56 planten, 36 pott. do. 11 kn. wijn, 10 keld. genever, 2 kn. gember, 2 do. thee, 1 do sigaren, 1 do. diversen, 6 vs. boter. 1 do. sardijntjes, 1 md. ijzeren pannen, 1 kt. zeep, *Gezagvoerder.*

Naar Rotterdam per Ned. bark *Hebe,* gez. Kechl, agt. Schimmelpenninck en co.

450 pic. tin, 2598 do. koffij, 8003 do. suiker, 150 do. rotting, uit entrep *Reynst en Vinju.*
150 ps. koehuiden, 1121 do. buffelhuiden, *Paine, Stricker en co.*
600 ps. koehuiden, 6 pic. buffelhoorns, 1 vt. vleesch, 1 do. spek, 2 md. erwten, 2 ank. zuurkool, 4 kazen, *Agenten.*
60 ps. buffelhuiden, *Dümmler en co.*

Naar Macasser via Soerabaija per Ned. bark *Canton,* gez. Tweehuijs, agt. Schimmelpenninck en co.

9 kn. katoen, uit entrep. *Wilson en co.*
32 kn. koopmanschappen, 1 do. kain pandj., 2 bn. zw. katoen, 3 do. garen, 1 vs. spijkers, *Sech Moh. Temimie.*
9 bn. manufact., *Tolson, Hunt en co.*
50 tobb. staal, 2 kn. mousselines, 1 do. kramerijen, *Arnold en Zn.*
14 kn. gedr. katoen, *Adam en co.*
10 bn. zakken, *Gaspers en co.*
2 kn. modewaren, *B. van Leeuwen en co.*
1 brandkast, *Gebr. Roselje en co.*
2 kn. drills, 2 do. garen, *Burt, Myrtle en co.*
100 kn. wijn, 201 roll. touw, uit entrep. *C. Bahre en G. Kinder.*
1 wagen, *van Slooten, Morgan en co.*
1 kt. manufact., uit entrep. *Martin, Dyce en co.*
2 kn. manufact., uit entrep. *Pitcairn, Syme en co.*
300 ks, zeep, 2 kn. koopmanschappen, *Sech Awal Temimie.*
20 doz. spiritus, *Jonker en Zuur.*
1 kt. regaal, 2 do. eau de cologne, 1 do. provisien, 2 rijtuigen, *Haager en Schuurman.*
100/m. sigaren, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
1 kt. diversen, 1 do. ijzer en koperwerk en div. kramerijen, *Sech Abd. bin Nagar*
10 vn. wijn, 2 stav. ijzer, 132 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
7 vn. bier, 2 kn. provisien, *Agenten.*
9 kn. koopmanschappen, *Said Abd. Aijdiet.*
100 vn. meel, 4 kn. knoopen, 6 do. ijzerwerk, 14 do. zinkwerk, *B. Andreas en co.*
20 vs. geeloker, 40 kn. tjintjauw, 1 do. speelkaarten, 2 do. vuurwerk, 1 do. garen, 90 do. thee, *Koe Kongtjaij.*
200/m. sigaren, *Thomas.*

Voor Macasser.

3 kn. sarongs, 2 do. doeken, *N. H. M.*
359 keld. arak, *T. Crone.*
100 keld. genever, uit entrep. *Maclaine, Watson en co.*
438 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
50 ks. champagne, *J. Cezard en co.*
20 pic. zw. ijzer, 649 stav. do. *Busing, Schröder en co.*
20 kn. paijongs, *Haager en Schuurman.*
2 kn. wijn, uit entrep. *L. Platon en co.*
7 kn. meubelen, 1 do. spiegels, 1 do. lampen, 1 vt. porcelein, 1 kt. provisien, *Cassalette en co.*
5 kn. manufact. uit entrep. *E. Moormann en co.*
10 keld. genever, uit entrep. *Agenten.*

Naar Samarang en Soerabaija per N. I. stoomb. *Koningin der Nederlanden,* gez. Lewis, agt. Maclaine, Watsen en co.

53 kn. tin platen, *Aan boord gebleven lading.*
2 kn. tjindies, 5 do. cambrics, 5 do. gedr. katoen, 15 do. manufact., *Pitcairn, Syme en co.*
2 kn. kramerijen, 2 do. provisien, uit entrep. *Morgan, Melbourn en co.*
1 bendie, *Zakara en Audineau.*
2 kn. mousselines, 1 do. ruwe zijde, 5 pic. rottekruid, *Sech Moh. Basendiet*
49 kn. koopmanschappen, *Tjie Oekie.*
22 kn. chitzen, 1 do. kleedjes, 3 do. mousselines, 16 do. naaigaren, 20 do. blik, *Lim Boen.*
5 kn. bladkoper, 16 do. wit katoen, 2 do. rood do. 2 do. grijn, 1 do. doeken, 1 bl. drills, 19 kn. chitzen, *Yap Ban.*
4 kn. rood katoen, 2 roll. regalen, 4 pakk. do. 7 coll. telegraaf goederen, 5/m Man. sigaren, 1 piano, *Agenten.*
60 kn. wit katoen, 21 do. chitzen, 3 do. slendangs, 2 do. rood katoen, 5 do. doeken, 4 do. kain pandj., *Tan Hoat,*
52/m. sigaren, 2 ks. siropen, 5 do. vruchten, 1 vt. porter, 25 kn. bier, 1 ijzeren ledikant, *John Pryce en co.*
1 kt. ruwe zijde, 1 do. zijden goederen, *Sech Salim bin Soenkar.*
2 kn. sakky, 4 do. batik sarongs, *van Slooten, Morgan en co.*
3 kn. zijdenstoffen, 2 do. ruwe zijde, 5 do. chitzen en rood katoen, *Sech Moh. Basandiet.*
2 kn. tuigen, *Reynst en Vinju.*
10 kn. josteeks, 12 do. vruchten op water, 3 do. vermicelli, *van Riet en ter Gouw.*
2 kn. zijden goederen, *Lim Hoa.*
1 kt. koperdraad, *Chaulan, Deeleman en co.*
9 kn. manufact., uit entrep. *B. van Leeuwen en co.*
10 kn. geweren, uit entrep. *Plump en co.*
1 kt. laken, 1 do. hemden, 1 do. dranken, *L. Platon en co.*
60 kn. opium, 329 coll. gouv. goederen, *Gouvernement,*

Naar Nederland via Pecalongan en Tagal per Ned. bark *Jupiter,* gez. Burggraaff, agt. Haager en Schuurman.

250 pic. rotting, 1800 do. tin, 10/m. zakken, 1 pic. garen, 65 vn. boenswar 10/m. goeniezakken, 1 pic. gooniegaren, *N. H. M.*
70 kn. kop. munt, 16 coll. gouv, goederen, 1 kt. spijkers, *Gouvernement.*
10 vn. boonen, 3 kn. sakky, 2 do. paljongs, 1 do. zijde, 10 do. benzoin, *Agenten*
30 kn. wijn, *B. Kopersmit en co.*
4 led. leggers, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
2 kn. medicijnen, 1 do. bijbels. 1 do. tuinzaden, *Wm. Specht Grijp.*
1 kt. ijzerwerk, *Metzendorff, Wilmans en co.*
1 kt. porcelein, 3 do. benzoin, *Cassalette en co.*
38 keld. genever, 10 kn. wijn, *Reynst en Vinju.*
1 kt. kleederen, 48 vs. boter, *Gebr. Roselje en co.*

Naar Amsterdam per Ned. schip *President Plate,* gez, Harten, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

1933 pic. tin, 600 do. thee, *N. H. M.*
5941 pic. rijst, 116 do. rotting, 473 do. zw. peper, 140 do. gomelastiek, 1.. legg. arak, *van Ommeren, Rueb en co.*
100 legg. arak, *B. Kopersmit en co.*
1000 pic. Jap. was, 65 legg. arak, 1 kt. pleetwerk, *Agenten.*
289 ps. buffelhuiden, 4 do. koehuiden, 9 do. koffij, 5 kn. opgezette vogels, 2.. paarlschelpen, 150 bn. hennep, 3 ks. arrowroot, 1 bl. drills, 5 coll. Chin. goederen, uit entrep. *E. Moormann en co.*
30 pic. dammer, 14 do. notenmuskaat, *Borneo C. Limited.*
15 kn. drukletters, 8 do, boeken, *Lange en co.*
4 kn, Jap. goederen, *Bierthorst.*

Naar Sumanap per Ned. bark *Eersteling,* gez. Armstrong, agt. Schimmelpenninck en co.

20 keld. genever, 10 vn. bier, *Agenten.*

Naar Bencoelen en Padang per N. I. stoomb. *Batavia,* gez. Neijts, agt. W. Cores de Vries.

1 kt. regaal, *Bruno.*
1 kt. instrumenten, *Dümmler en co.*
f 1500 zilv. munt, *Oeij Soeijseng.*
3 coll. regalen, *Agenten.*
2 bn. manufact., 2 do. kain pandj., 4 do. rood katoen, 4 do. jaconets, uit entrep. *Pitcairn, Syme en co.*
5 kn. katoenen en kramerijen, *Abdul Kaum.*
9 kn. koopmanschappen. 2 vs. spijkers, 1 bl. spreijen, 1 kt. wit katoen, 2 do. *Le Semer.*
6 kn. koopmanschappen, 3 do. doeken, 10 do. thee, *Lie Goanmo.*
5 kn. koek, *Raden Raslam.*
13 kn. koopmanschappen, *Said Moh. Satrie.*
5 kn. koopmanschappen, *Sech Awab Badawie.*
50 vs. boter, *Haager en Schuurman.*
16 kn. koopmanschappen, *Said Abd. bin Jafar.*
49 pakk. thee, 10 kn. do. *Bond.*
2 kn. sarongs, *Busing, Schröder en co.*
20 kn. wijn, *van Riet en ter Gouw.*
55 pakk. sarongs, *Agenten.*
3 ks. wijn, 1 do. thee, 4 vn. bier, 1 kt. medicijnen, *John Pryce en co.*
4 kn. doeken, 1 do. ijzer en staalwerk, 1 do. kramerijen, 1 do. coralen, *Lim Hoa.*
9 kn. koopmanschappen, *Oeij Tosseng.*
1 wagen, 1 kt. provisien, *Gebr. Veit.*
2 kn. papier, 1 pak do. 2 roll. kaarten, 2 kn. boekjes, 1 tafeltje, *G. Kolff en co.*
12 kn. katoen, *Martin, Dyce en co.*
8 kn. doeken, 10 ks. thee, *Lie Goanmo.*
2 roll. vilt, 1 pic. zink en spijkers, 1 pak ijzerwerk, *Purvis en co.*
3 vn. meel, *Andreas en co.*
2 kn. wijn, *B. Kopersmit en co.*
540 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 26 tot en met den 29 Maart 1859.

Met het Ned. schip Doggersbank, Kapt. J. D. Valentien, de hh. M.. en Harmeignier van Pecalongan.

Met de Ned. bark Californie, Kapt. M. de Wijn, de Kapt der Inf. E. van Daalen de 2de Luit. der Inf. C. J. C. Hamming, de 2de Luit. der G.. A. W. Noltheunis, de officieren van Gez. 3 kl J. A. van Eindhoven en H. v.. Lokhorst en 123 onderoff. en manschappen van Nederland.

Met het N. I. Stoomschip Menado Kapt. A. Couteren, de hh. W. Cores de Vries en familie, van Dolchren, Tielhmon, van der Meulen en Echtg, Schipp.. Ruter van Soerabaija, Samarang, Tagal en Chreribon.

Met de Bremer bark Asia, Kapt. F. Nutzhorn, de off. v. adm. H. A. .. Berkel van Macao.

Vertrokken Passagiers van Batavia

van den 26 tot en met den 29 Maart 1859.

Met de Ned. bark Cornelis Smit, kapt. R. Weidenaar, de hh. P. Hai.. en W. E. A. Schneck, naar Nederland via Cheribon.

Met het Ned. Ind. stoomschip Palembang, kapt. H. J. Roseboom, de.. Bordewijk, Macguina, van den Bossche en Zoontje, P. d'Orgie, F. Cassa.. Brandes en Zoon, Wilson. Ledeboer, Berne en Echtg., Bellinot, G. Lijon.. Echtg., Mason en E. Cloussen en Z. M. troepen, naar Muntok, Riouw.. Singapore.

Met het Ned. Ind. stoomschip Batavia, kapt. C. C. L. Neijts, de hh. .. Echtg. en 1 kind, Smets, Echtg, en 1 kind, Ruzette, Casfraisie, W.. von Lith, Vilsink, Verheij, Mr. Schuurman, Mejufvr. Schrei, benevens Z. .. troepen, naar Bencoelen en Padang.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP. te BATAVIA.